

K A P

Broj 42

Školski list Ekonomsko-birotehničke škole

ISSN 1333-0756

Muke po maturi

Zagađenje zraka

(Ne)zdrave navike učenika

Kreativci

Impresum

KAP

ISSN 1333-0756

Školski list Ekonomsko-birotehničke škole

Ekonomsko-birotehnička škola
Naselje Andrija Hebrang 13/1
Slavonski Brod

Nakladnik
Ekonomsko-birotehnička škola
Za nakladnika
Mato Čaklovac, prof.

Uredništvo
Vesna Bičanić Janje, prof.
Marija Deanković, prof.
Aleksandra Jurić, prof.

Urednici učenici
Antonio Drmić, 4.e
Nino Orešković, 4.e

Crtež na naslovnici
Antea Zubović, 2.g

Lektura
Ivana Opačak, prof.
Marija Deanković, prof.

Grafičko oblikovanje
Marija Deanković, prof.

Tisk
Tiskara Best

Naklada
300 primjeraka
Slavonski Brod, travanj 2018.

Sadržaj

Riječ ravnatelja	1
(Ne)zdrave navike naših učenika	2
Brod šalje poziv u pomoć	10
Jezik naš svagdašnji	12
Kutak za kreativni trenutak	18
Muke po maturi	26
Što smo radili, gdje smo bili	28
Strukovna smo škola!	32
Život poslije EBŠ	38

Sve fotografije u školskom listu čiji autori nisu učenici ili nastavnici škole preuzete su sa slobodnih izvora na stranici www.pixabay.com

RIJEČ RAVNATELJA

...postignuća...

...projekti...

...ideje....

Dragi učenici i nastavnici, ponovno smo pokrenuli školski list Kap te želim iskoristiti priliku da vas kroz uvodnu riječ upoznam s postignućima naše škole, kao i projektima koji su u realizaciji te idejama koje planiramo ostvariti.

Hrvatsko školstvo je u procesu kurikularne reforme čije konkretnе promjene zahvaćaju i našu školu već ove, a posebice od sljedeće školske godine. Naime, učenici prvih razreda u zanimanjima ekonomist i prodavač sljedeće godine započinju rad prema novim strukovnim kurikulumima. U skladu s tim, opremljene su nove učionice za područje ekonomije: vježbenička tvrtka, učionica za bankarstvo i osiguranje, komunikacijsko-prezentacijske vještine i poslovne komunikacije. Za područje trgovine uredili smo pravu malu trgovinu koja će poslužiti učenicima kao školski praktikum. Listajući našu Kap, primjetit ćete i fotografije novoopremljenih učionica. Opremajući te učionice, nabavljeno je 16 novih stolnih i 16 prijenosnih računala, 2 pisača i 4 projektor. Sada su sve učionice u školi opremljene računalom i projektorom kako bi se osvremenila nastava. Učenike će razveseliti vijest i da je u sklopu novog kurikuluma promijenjen i popis lektire i za školsku knjižnicu je nabavljeno stotinjak novih knjiga.

Škola i dalje sudjeluje u Erasmus+ projektima. Ove godine je u tijeku provedba mobilnosti djelatnika u svrhu stručnog usavršavanja, kako bi rad s učenicima bio što kvalitetniji i učinkovitiji. Nismo zaboravili ni na učenike! U sljedećoj godini planiramo i mobilnost učenika radi stručne prakse te međunarodna partnerstva i razmjene. Hoće li projekti biti odobreni, saznat ćete na mrežnoj stranici škole.

Primijetili ste da svake srijede dobivate svježe voće. To je zato što se škola uključila u projekt naziva Školska shema kojemu je cilj hrvatskim školarcima omogućiti dodatni obrok svježeg voća. Nadam se da cijenite taj mali i simbolični korak prema poboljšanju vašeg zdravlja i stjecanju zdravijih prehrabnenih navika.

Naši učenici i dalje vrijedno rade i sudjeluju u raznim aktivnostima i natjecanjima, postižu zapažene rezultate. Ponosan sam na njih i na njihove mentore. Rezultat desetogodišnjega školskog projekta prof. Ivane Opačak *Kud plovi ovaj Brod* i više generacija učenika naše škole ugledat će svjetlo dana u obliku knjige ovog proljeća. Zbirku *BRODarije Gradu na dar* naša škola, u suradnji s Gradskom knjižnicom Slavonski Brod, izdaje povodom Dana grada i Dana škole.

Sljedeće školske godine i naša škola uvodi e-Dnevnike, za što se trenutno pripremamo i nabavom opreme i edukacijom djelatnika. Učenike vjerojatno neće veseliti činjenica da će roditelji imati stalni uvid u njihova školska postignuća, ali će ih to, nadam se, motivirati na redovite dolaske i izvršavanje školskih obveza.

Zanimat će Vas i promjena u strukturi upisa u našu školu. Sljedeće školske godine će u prvim razredima biti 2 razreda ekonomista i 2 razreda hotelijersko-turističkih tehničara radi interesa novih generacija učenika i potreba tržišta.

Iako smo strukovna škola, naši učenici imaju mnogo raznovrsnih interesa. Kako bismo im kao škola omogućili da ih njeguju, odlučili smo od sljedeće školske godine uvesti u tjedni školski raspored sat za izvannastavne aktivnosti.

Dolaskom lijepog vremena, kako bismo učenicima omogućili boravak i odmor na svježem zraku, u unutrašnjem dvorištu postavljeno je 6 klupa za sjedenje.

Otvoren sam za sve prijedloge i ideje za poboljšanje rada, suradnje i općenito djelovanja škole koje možda imate. Možete ih uvjek iznijeti ili na sastancima Vijeća učenika ili meni i mojim suradnicama osobno.

Mato Čaklovac, prof.

Zašto svake srijede jedemo voće?

Školska shema obuhvaća besplatne obroke voća, povrća i mlijecnih proizvoda za osnovne i srednje škole, a financira se potporom Europske unije. Ove godine je u Školskoj shemi odlučila sudjelovati i naša Ekonomsko-birotehnička škola. U našu školu voće se isporučuje i raspodjeljuje jednom tjedno tijekom cijele školske godine, odnosno svake srijede. Dva nastavnika imaju dužnost razvrstavanja voća, a dva se brinu o dijeljenju košara učenicima. Svaki se tjedan raspored nastavnika mijenja. Učenici redari 5 minuta prije početka velikog odmora uz dozvolu nastavnika, odlaze po košare s voćem. Svaka košara ima oznaku razrednog odjela i nakon odmora one se vraćaju u spremište. Sve preostalo voće stavi se u jednu košaru koja стоji u glavnom holu škole te se njime može poslužiti tko god želi.

Svi učenici, a vjerujemo i nastavnici, zadovoljni su projektom Školske sheme te se nadamo da će škola u njemu sudjelovati i sljedeće godine.

Lorena Alfeldi, 4.d

„Volim jesti jabuke zato što su zdrave i pune vitamina. Sportašica sam i zdravo se hranim.“
Josipa Poličić, 2.f

„Volim jabuke jer su zasitne i zdrave.“
Anđelka Karlović, 2.f

„Volim voće, uvijek ga rado jedem jer je puno vitamina.“
Matea Vidović, 2.f

„Rado jedem jabuke zato što su zdrave i jako, jako ukusne.“
Bojana Mandić, 2.d

„Jabuke su vrlo ukusne, ali bismo ponekad za promjenu mogli dobiti zelene.“
Arijana Šuća, 4.d

„Ideja je super jer učenici masovno konzumiraju brzu hranu pa mislim da voće dobro dođe u njihovo prehrani.“
Katarina Čabraja, 4.d

„Smatram da je ideja dobra, ali pomalo je dosadno što u zadnje vrijeme svaki tjedan dobivamo jabuke. Dosta učenika nosi aparatič za zube pa im je teško zagristi jabuku.“
(anonimno)

„Prilikom nošenja kašeta uočila sam da svaki put dobivamo istu vrstu jabuka. Dobro bi nam došlo malo promjene i drugog voća.“
Matea Čipraković, 4.d

„Uz Školsku shemu stekla sam naviku jedenja voća.“
Lorena Alfeldi, 4.d

„Volimo jabuke jer nam čiste zube.“
Patrik Mateša i Mateo Mustapić, 3.c

„Srijeda nam je naporan dan, ali voće nam vrati energiju.“
Antonia Odobašić i Stjepana Ružić, 3.c

INDEKS TJELESNE MASE

Sredinom 19. stoljeća indeks tjelesne mase razradio je Adolphe Quetelet, belgijski astronom, matematičar, statističar i sociolog.

Indeks tjelesne mase (BMI - engl. body mass index) koristi se kao pokazatelj stupnja uhranjenosti osobe. Predstavlja omjer tjelesne mase u kilogramima i kvadrata tjelesne visine u metrima. Od samog broja kilograma važniji je sastav tijela tj. omjer masne i nemasne tjelesne mase. BMI ne može ilustrirati postotak masnog tkiva u odnosu na mišićnu ili koštanu masu.

Pojedinci s velikom tjelesnom masom i visokim BMI ne mogu se automatski kategorizirati kao pretili. Na primjer, kod bodybuildera i krupno građenih ljudi udio mišićne i koštane mase u odnosu na visinu je velik, ali to ne znači da su debeli.

BMI ne može biti mjerilo za procjenu zdravlja, odnosno pretilosti, ali se koristi kao dobra statistička mjera uhranjenosti.

FORMULA ZA IZRAČUNAVANJE BMI:

$$BMI = \frac{m}{v^2}$$

m - tjelesna masa u kilogramima

v - visina tijela u metrima

Pothranjenih osoba na svijetu danas: oko 730.000.000

Pretilih osoba na svijetu danas: oko 1.650 000 000

Indeks tjelesne mase	Kategorije
Ispod 18,5	Pothranjenost
18,5 - 24,9	Poželjna tjelesna težina
25,0 - 29,9	Povećana tjelesna težina
30,0 - 34,9	Pretilost - stupanj I
35,0 - 39,9	Pretilost - stupanj II
Iznad 40,0	Pretilost - stupanj III

Ana i Eva Lučić, 1.a

Na uzorku od 80 učenika naše škole koji pohađaju 2., 3. i 4. razred provedena je ANKETA O PREHRAMBENIM NAVIKAMA, BAVLJENJU SPORTOM, PUŠENJU I PIJENJU ALKOHOLA.

Koliko su zdrave naše svakodnevne navike?

Što se prehrane tiče, rezultati su sljedeći: 3 i više obroka dnevno ima 88% učenika, dok se za preostalih 12% ne može reći da imaju baš urednu prehranu jer jedu 2 obroka dnevno, što je svakako nedovoljno. Više od polovine ispitanih učenika voće jede 1-3 puta tjedno, a ako im se pribroji i 38% učenika koji također 1-3 puta tjedno jedu povrće (u dosta slučajeva radi se o istim učenicima), može se izvesti zaključak o dosta nekvalitetnim obrocima, tj. nedovoljnom unošenju ponajprije vitamina i minerala, ali i ostalih hranjivih tvari bitnih za kvalitetno funkcioniranje tijela mladih osoba koje imaju ovakav režim ishrane. S druge strane, malo manje od 2/3 učenika povrće jede 4 i više puta tjedno, dok je s voćem nešto lošija situacija, odnosno njih 45% uglavnom redovno jede voće. Trećina učenika meso ili ribu jede 1-3 puta tjedno što se također može smatrati nedovoljnim, naročito za mladi organizam.

Najdraže voće našim učenicima su jabuke, banane i mandarine, a što se povrće tiče, tu je krumpir, naravno, najčešći izbor, a pored njega su još rajčica, mrkva, zelena salata i kupus. Kod mesa, apsolutno prvi izbor za 92% učenika je piletina, zatim svinjetina, a otprilike 50% učenika konzumira ribu (zanimljivo za ovu anketu, obzirom da živimo u kontinentalnom dijelu Hrvatske, više njih konzumira morsku, nego riječnu ribu).

Nameće se i pitanje zašto nam dolazi sve više srednjoškolaca koji imaju povišenu tjelesnu masu. Motorički su učenici u sve slabijem stanju, pogotovo kada spomenemo kondicijsko stanje što vrlo egzaktно

pokazuju rezultati trčanja učenika na 1000 i učenica na 800 metara.

Možda je odgovor upravo u lošoj kvaliteti prehrane učenika. Zabrinjavajuća je činjenica da više od polovine učenika najmanje 4 puta tjedno, a neki čak i svaki dan, jedu pekarske proizvode (pri tome se ne misli na kruh koji se uzima u sklopu redovnog obroka), 18% učenika slatkiše uzima 4-6 puta tjedno, a čak 26% njih svakodnevno. Industrijske sokove 4-6 puta tjedno piće 24% učenika, a svakodnevno 19% učenika.

Kada se tome doda da se čak 50% učenika (što je vrlo alarmantan podatak) uopće ne bavi nikakvom rekreativnom aktivnošću, odgovor na prethodno pitanje dosta jasno pokazuje gdje je problem.

69% učenika je izjavilo da konzumira alkohol, pri tome su to najčešće „vikendaši“, znači 1-2 puta tjedno, ali nekoliko učenika je izjavilo da i češće od toga konzumira alkoholna pića. Također, 21% učenika puši, od čega je 7 njih izjavilo da puši od pola kutije do kutije dnevno, dok je većina u „fazi“ 1-5 cigareta dnevno.

Snježana Cindrić, prof.

Aplikacije za očuvanje zdravlja i zdravog života

Pametni telefoni (eng. smartphone) postali su neizostavan dio naših života. Lako su prenosivi, omogućuju nam pristup internetu u svakom trenutku i na svakom mjestu te su nam na taj način lako dostupne razne informacije.

Osim što nam omogućuju pristup internetu, mobiteli daju mogućnost instaliranja velikog broja aplikacija putem **online trgovine**. Ona je osmišljena kao slobodno tržište, na koje svi korisnici mogu postaviti svoje aplikacije i programe. To mogu biti igrice, filmovi, glazba i još mnogo toga. Aplikacije za **očuvanje zdravlja i zdravog života** također su dostupne u online trgovini. Takve aplikacije su korisne jer pomoću njih možemo saznati mnoga zanimljiva informacija i uputa o zdravom životu, potrebnom unosu kalorija u organizam, vježbanju, prehrani i receptima. Aplikacije u nastavku potpuno su besplatne i dostupne svima koji žele poboljšati kvalitetu svojeg života. Iako neke aplikacije nude mogućnost mjerjenja pulsa i ostalih tjelesnih funkcija, za ispravne i relevantne podatke potrebno je posjetiti liječnika.

Huawei Health nam omogućuje usklajivanje vježbi s prehranom kako bismo došli **do željene težine**. Možemo si mjeriti puls, vidjeti koliko dnevno napravimo koraka i koliku udaljenost prijedemo. To je jedna od novijih aplikacija s **preko 10 milijuna korisnika** od kojih je većina **ocijenila aplikaciju ocjenom odličan**.

Samsung Health originalna je aplikacija Samsunga koja uvelike olakšava vježbanje osobama koje nemaju stalnu naviku i dovoljno slobodnog vremena za bavljenje tjelesnim aktivnostima. Aplikacija će mjeriti i analizirati vaše dnevne aktivnosti i navike kako biste održali svoju dijetu i povećali kvalitetu življenja. Hodate li, plešete, vježbate ili vozite bicikl, možete pratiti vaše kretanje ovisno o vježbama koje odaberete. Aplikacija vam također nudi balansiranje života bilježeći vaš unos hrane, vode ili kofeina. Aplikacijom Samsung Health možete si mjeriti puls, krvnu glukozu i tlak i vrlo je jednostavna za korištenje.

30-dnevni fitness izazov je aplikacija za vježbanje kod kuće koja odgovara svima i u svako vrijeme. Njezin kreator profesionalni je *fitness* trener. Usmjerena je na poboljšanje kondicije i zdravlja vježbanjem. Omogućuje korisniku vježbanje korak po korak što olakšava svakodnevni trening. Nakon tridesetog dana korištenja rezultati su, prema recenzijama korisnika, bili vidljivi. Aplikacija nudi automatsko snimanje vašeg napretka, podsjetnike za vježbanje, video vodič, povećanje intenziteta vježbanja iz dana u dan, te izazove od trideset dana s vježbama za trbuš, cijelo tijelo i stražnjicu. Korisnici ove aplikacija bili su izuzetno zadovoljni i ocijenili su je najboljim ocjenama.

My Diet Coach - Weight Loss je aplikacija koja održava vašu motivaciju i inspirira vas savjetima, fotografijama i virtualnim nagradama za svaki kilogram koji izgubite. Po mišljenju korisnika, ova je aplikacija najbolji mjeritelj vašeg gubitka težine. Iako ju većinom koriste žene, ona je prikladna i za muškarce. Uči vas kako gubiti kilograme brzo i prirodno te vas postepeno uvodi u *fitness* s malim promjenama u svakodnevnom životu. Aplikacija je mnogo više nego samo mjeritelj kalorija i gubitka težine; ona je vodič koji će vas motivirati u svaku dobu dana, zato ju trebate sami isprobati i uvjeriti se.

iCare Health Monitor je aplikacija koja, uz vježbe, mjeri vaše otkucaje srca, krvni tlak, vid, sluh, unos kisika i broj udisaja. iCare Health Monitor jednostavan je za korištenje. Trebate samo staviti prst na ekran, zatim potpuno prekriti zadnju kameru kažiprstom i držati dok se mjerjenje ne završi. Što više testova napravite, rezultati će biti precizniji. Korisnici su zadovoljni aplikacijom jer ih podsjeća da vježbaju i mjere krvni tlak.

Yummy Recipes Cookbook & Cooking Videos aplikacija je pomoću koje možete pripremiti ukusne zdrave obroke koristeći recepte koje vam aplikacija nudi. Videozapisи koje aplikacija sadrži pomažu vam da svakog dana, korak po korak, pripremite svoja omiljena jela na brz, lagan i zdrav način. S vremenom vas aplikacija nauči kuhati i bez recepata i savršena je za ljubitelje kuhanja. Čak i za one kojima kuhanje predstavlja problem, uz ovu aplikaciju ono je jednostavno i zdravo.

Višestruko nagrađivana aplikacija **Lifesum** jedna je od najboljih android *fitness health* aplikacija. Nudi potpuni program zdrave prehrane s receptima, kvalitetno vježbanje s osmišljenim programom vježbi te motivaciju za svaki dan kako ne biste odustali od snova za boljim i kvalitetnijim životom. Kuhajte zdravu hranu koristeći recepte koje vam Lifesum nudi i poboljšajte unos vitamina i minerala u vaš organizam. Možete također izraditi svoj program za vježbanje prilagođen vašem dnevnom rasporedu.

Smatramo da bi više ljudi trebalo početi koristiti aplikacije koje nam mogu pomoći u vođenju zdravog života jer ćemo time obraćati više pažnje na svoje zdravlje, prehranu i tjelesne aktivnosti. Sve više ljudi koristi mobilne uređaje za obavljanje poslova, zabavu, razgovore i još mnogo toga. Zašto ih ne koristiti i u zdravstvene svrhe?

Andrej Topić 2.c; Šima Nikolić 4.d; Leon Ivaniš 4.d

Vegetarianstvo kao prehrambeni trend

Vegetarijanska prehrana je prehrana bez mesa, odnosno životinjskih proizvoda kao što su teletina, svinjetina, piletina. Najstariji zapisi o vegetarianstvu potječu iz Indije.

Vegetarianstvo ima više pravaca i vrsta:

- *vegani* u potpunosti izbjegavaju meso i sve životinske proizvode (jaja, mlijeko, med, kožna odjeća, kemijski proizvodi koji su testirani na životnjama)
- *ovolaktovegetarijanci* jedu samo jaja i mlijecne proizvode
- *pesketarijanci* jedu ribu
- *frutarijanci* jedu samo plodove voća
- *makrobiotičari* se hrane prema propisima makrobiotike

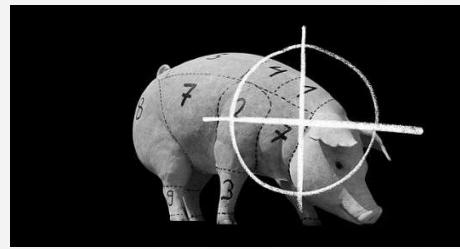
Ljudi često navode da su zbog zdravstvenih razloga prestali jesti meso. Unošenje životinjskih masti i bjelančevina u organizam može uzrokovati brojne srčane bolesti, rak debelog crijeva i pluća, šećernu bolest, pretilost, pasterizirano kravlje mlijeko može izazvati dijabetes i visoki krvni tlak.

Veliki ljubitelji mesa često su glavni kritičari vegetarianstva te odbijaju poslušati argumente vegetarijanaca. Bjelančevine vegetarijanci dobivaju iz žitarica, povrća, mahunarki... Mesojedi će tvrditi da se time ne dobiva dovoljan unos proteina, no mnogi sportaši vegetarijanci su snažni i mišićavi. Od svih hranjivih tvari, veganima najčešće nedostaje vitamina B12 koji se može pronaći u pahuljicama, sokovima, sojinom mlijeku i ili nadoknaditi unosom namjenskih vitaminima.

Vegetarianstvo promovira nenasilje nad životnjama koje se uzgaja radi mesa, kože ili laboratorijskih testiranja. Također, sve je češća pojava da su meso ili mesni proizvodi punjeni raznim kemijskim sredstvima.

U klaonicama se koriste vrlo okrutni načini mučenja životinja (električne palice, uvtanje repova), a sve se radi bez anestezije. Sama me pomisao na to uz nemiri.

„Da klaonice imaju staklene zidove, svi bi ljudi bili vegetarijanci!“ (Linda McCartney)

Probajte ne jesti meso na dan ili dva te se uvjerite jeste li ovisni o mesu. Mnogi su poznati i uspješni ljudi bili ili jesu vegetarijanci: Nikola Tesla, Albert Einstein, Gandhi, Steve Jobs, Kafka, Pitagora, Brad Pitt, Johnny Depp, Meryl Streep, Chuck Norris...

*„Kada čovjek ubije tigra, ljudi to nazivaju sportom, kada tigar ubije čovjeka, ljudi to zovu divljaštvom.“
(George Bernard Shaw)*

U početku mi je bilo vrlo teško pripremiti obrok koji nije sadržavao meso u sebi, no naučila sam da od svakog povrća može napraviti odličan i zdrav obrok, bilo ono pečeno, kuhan ili sirovo. Vegetarianstvo je vrlo kreativno volite li kuhati.

Neki od obroka koje pripremam su zobene pahuljice s vodom, integralni kruh s namazom od avokada, popečci (brokula, cvjetača, soja, žitarice), juhe od povrća, integralne palačinke... Tofu može poslužiti kao zamjena za meso. Mnogi se restorani brze hrane počinju prilagođavati vegetarianjskim obrocima te u svoje jelovnike uvrštavaju jela bez mesa.

Moji su roditelji mislili da je ovo samo faza koja će proći, no ubrzo su prihvatali moj odabir te uživaju u ukusnim jelima koje pripremam za cijelu obitelj i sebe.

Velike promjene koje sam uočila na svome tijelu su čišće lice, alergija koju sam imala na rukama je gotovo nestala, kosa mi može ostati čista i do tri dana, a ono što je najbitnije, osjećam se zdravo, poletno, puna energije za život.

Matea Seletković, 4.e

Postala sam vegetrijanka prije 5 godina. Pomisao na to da jedem nešto što je prije živjelo bila mi je grozna i nepodnošljiva. Meso mi se jednostavno *zgadilo*. Laktovegetrijanka sam, što znači da jedem biljke i mlijecne proizvode. Za doručak uglavnom jedem žitarice, ručak si kuham ili pečem i uвijek uz njega moram imati nekakvu salatu. Jedem dosta povrća, tjesteninu, variva, soju i voće. Vegetarijanska prehrana je skupljaa. Organski proizvodi su zdravi, a ono što je zdravo - skupo je.

Obitelj me ispočetka nije podržavala, no s vremenom su se i oni naviknuli. Prijateljima je to čudno jer kažu da im je ručak nezamisliv bez mesa.

Na tijelu nemam nikakvih promjena vezanih za gubitak ili dobivanje kilograma. Jedino sam primijetila da mi se kosa brže masti nego ostalim prijateljicama. Do sada još nisam bila u krizi, nadam se da će tako i ostati.

Irena Petra Kovačević, 3.f

How to eat healthy?

Before, my diet was terrible. Lots of chocolate and sweets that destroy your body health. A month ago, our English teacher gave us an idea to write down everything we eat during a period of 1 week, so I decided to try it. You can see the results here.

I realised that my diet was very unhealthy and I know I'm supposed to eat healthier. I'll try to cut down on sweets even more in the future.

Also, I have some tips for all of you. At least try it for a week!

It is very important to eat **five meals** in a day. Eat 5 portions of fruit and veg a day, because they are good sources of many vitamins and minerals your body needs during your teenage years.

ZDRAVI RECEPTI NAŠIH BAKA

Trgovine nam danas nude veliki broj proizvoda iz različitih krajeva svijeta, različite kakvoće i cijene, vrlo privlačne ambalaže. Što od svega toga izabrat?

Često se pitamo: „A gdje je naše hrvatsko, domaće? Možemo li mi sami biti proizvođači i kreatori nekih proizvoda?“ Naravno da možemo.

Da bismo potvrdili navedene tvrdnje, pokušali smo i mi učenici (dio učenika 1.E i 1.F razreda), zajedno s nastavnicom Anom Mladinović, uraditi nešto praktično, izraditi neke domaće proizvode i tako proširiti svoja teorijska znanja iz struke. Odlučili smo izraditi domaće rezance onako kako su to nekada strpljivo i s ljubavlju često, radile naše bake i kako danas malo modernije rade. Od sirovina dostupnih u svakom domaćinstvu - brašna, jaja, soli i vode i bez ikakvih aditiva umijesili smo tijesto u posudi, a kada se smjesa povezala, stavili smo ju na dasku i nastavili mijesiti rukom, dodavajući po potrebi malo brašna da bi tijesto postalo glatko i čvrsto. (Primjenjivali smo sva pravila HACCP-a.)

Nakon toga smo tijesto vrlo tanko razvaljali, pričekali da se malo prosuši, zarolali po dužini te rezali oštrim nožem i stavljali na stolnjak sušiti. Od takve iste smjese dio smo rezanaca izradili i pomoću stroja za rezance, dobivši tako tanke i široke, okrugle i plosnate rezance. Nakon što su se prosušili, dali smo ih u primjenu, na degustaciju. Izradili smo i taranu - krupnu i sitnu. Lijepa žuta boja rezanaca i tarane rezultat je kvalitetnih domaćih jaja od kokoši koje slobodno šetaju po dvorištima.

Nadamo se da će ovi naši domaći rezanci, naših ruku djelo, biti dobar dodatak zdravoj, toploj, mirisnoj juhi,

a zasigurno će biti ponosne naše bake jer smo dio dobre tradicije ugradili u sebe, a želimo to prenijeti i na druge.

Gabriela Čizmić, 1.e

Sastojci

- 300g brašna
- 200g griza
- 4 jaja
- prstohvat soli

Priprema

Brašno i griz pomiješati, dodati jaja i sol. Mijesiti rukom. Tijesto mora biti vrlo tvrdo. Ako su jaja manja pa ne možete pokupiti svo brašno, slobodno dodajte žlicu vode. Kad umijesite tijesto, podijelite ga na 3-4 loptice da vam je lakše držati u ruci dok ga ribate. Na čisti stolnjak naribajte tijesto ribežom. Ostavite da se tarana dobro osuši pa, kad je suha, spremite ju u staklenku. Tako uvijek imate spremnu taranu za juhu. Suha tarana mora se duže kuhati u juhi od netom napravljene.

Breakfast is the most important meal and your body can't work without it. Dieting, skipping breakfast or starving yourself won't work.

Also, you need to drink a lot of **water** and low-fat milk.

If you're watching your weight, a healthy, **balanced** diet is the way to go.

Try **healthier snacks** instead of crisps, chocolate and similar fast food. If you often feel tired and run down, you may be low on **iron**. Get it from meat and green vegetables.

Monday:

- Breakfast: sandwich (260 kcal)
- Snack: pear (57,1 kcal)
- Lunch: soup, chicken (239 kcal), ice tea (35,1 kcal)
- Snack: yoghurt (58,8 kcal)
- Dinner: chicken sandwich (340 kcal), water

Tuesday:

- Breakfast: donut (288,8 kcal)
- Snack: Kinder pinqui (135 kcal)
- Lunch: turkey (188,8 kcal), green salad (14,8 kcal), water
- Snack: water
- Dinner: egg (155,1 kcal)

Wednesday:

- Breakfast: donut (288,8 kcal), water
- Snack: apple (52 kcal)
- Lunch: bean stew (347 kcal)
- Snack: water
- Dinner: Big Mac (257,2 kcal)

Thursday:

- Breakfast: egg (155,1 kcal)
- Snack: yoghurt (58,8 kcal)
- Lunch: chicken (239 kcal), rice (130 kcal), water
- Snack: apple (52 kcal)
- Dinner: water

Friday:

- Breakfast: yoghurt (58,8 kcal)
- Snack: water
- Lunch: fish (105 kcal), green salad (14,8 kcal), water
- Snack: orange (47 kcal)
- Dinner: egg (155,1 kcal)

Saturday:

- Breakfast: sandwich (260 kcal)
- Snack: water
- Lunch: chicken (239 kcal), salad (14,8 kcal), potato (93,2 kcal), water
- Snack: water
- Dinner: orange (47 kcal)

Sunday:

- Breakfast: yoghurt (58,8 kcal)
- Snack: water
- Lunch: meat (239 kcal), salad (14,8 kcal), water
- Snack: water
- Dinner: orange (47 kcal)

Lucija Stojanović, 3.d and her teacher Ana Radočaj

(Ne)zdrave navike naših učenika

Naše hotelijerke iz 4.e, sada već s podosta gurmanskih i marketinških iskustava koje su stekle tijekom nastave, stručne prakse i terenske nastave, iznijele su i pokoje svoje iskustvo na temu:

McDonald's

Ana Štimac, osmješujući se, spominje kako njezin mali brat vrlo često vuče rukave mame ili tate da se ode nešto pojesti u McDonald's samo da se njemu kupi Happy Meal u kome se skriva jedan od Pokemona.

Jednoga depresivnog, kišnog jutra u prosincu slučajno sam završila oko 10 sati u McDonald'su na doručku. Iznenadio me čist okoliš parkinga i uređene zelene površine, preljubazno i diskretno osoblje popraćeno modernom tehnologijom koja ostvaruje brz tijek naručivanja, pripreme i preuzimanja narudžbe.

U ponudu doručka uvrstili su više vrsta McMuffina sa šunkom i jajima, McToast sa sirom i slaninom, McMuffin sa sirom i jajima, Croissant čokoladu itd. Doručak sam završila u McCafeu koji u Hrvatskoj postoji od 2009. godine. U ponudi je više vrsta kava, toplih napitaka, torti, kolača, hladnih pića i frapea. U sladoledima prepoznajemo Kraševe slastice kao sastavni dio ledene baze.

U svim McDonald's restoranima u Hrvatskoj gostima je omogućen besplatan Wi-Fi pristup internetu, a, u bliskoj budućnosti, svi ljubitelji pametnih mobitela i touchscreen tehnologije moći će uživati i u nekim izrazito naprednim tehnološkim novitetima poput, primjerice, plaćanja putem mobitela ili naručivanja i plaćanja putem kreditne kartice na posebnim samoposlužnim kioscima, gdje će na touchscreenu moći odabrati željene proizvode te ih odmah potom preuzeti svježe pripremljene i uz još bržu uslugu. Već postoji mobilna aplikacija McDonald's pomoću koje možemo ostvariti popuste na razne menije.

KFC (Kentucky Fried Chicken)

„today tastes so good“

Kad god Izabela Ivešić ode u šoping u zagrebački Arena centar, završi masnih prstiju i brade za stolom KFC-a, ne mareći dok tih četvrt sata gušta u omiljenim krilcima, je li joj postojana šminka.

Sve je počelo u vrijeme velike depresije u SAD-u. Sanders je prodavao hranu na cesti u Corbinu (Kentucky), potom kupio mali lokal na benzinskoj stanici i sve više napredovao. KFC lanac fast fooda danas prepoznajemo po logotipu pukovnika Sandersa kojeg danas smatramo simbolom međunarodnog gostoprимstva, a Harlanda istaknutom ličnosti američke povijesti.

Osnovni i najpoznatiji fast food proizvod su komadići piletine začinjeni s 11 biljnih začina prema izvornom Harlandovom receptu koji nikada nije patentiran kako bi ostao tajan. Ostala poznata jela su pileći hamburgeri i druga jela koja se jedu prstima, na što upućuje slogan „it's finger lickin' good“). Kvaliteta je osigurana jer se piletina koja nije prodana u roku 90 minuta baca jer se više ne smatra svježom. 2012. godine KFC u svoju ponudu uvodi doručak (palačinke, kaše, vafli).

U 21. stoljeću PETA kreće prosvjedovati protiv KFC-a zbog okrutnosti prema životinjama, a 2012. u Kini su optuženi da koriste hormon rasta na peradi. U veljači ove godine su prisiljeni zatvoriti nekoliko restorana u Velikoj Britaniji zbog nedostatka piletine.

Burger King

S druge strane, Matea Đuzel iznosi svoja iskustva i mišljenja o restoranu brze prehrane Burger King:

Restoran **Burger King** (na odmorištu Draganić na Autocesti A1) prvi put sam posjetila na povratku s terenske nastave iz Novog Vinodolskog. U Burger Kingu sam jela Whopper, najpoznatiji hamburger koji je ujedno i zaštitni znak ovog lanca. Svidjelo mi se što sam obrok mogla kreirati po svom ukusu birajući priloge, umake i salate unutar peciva. Kako bi animirali djecu, često nude papirnate krune, naočale te razne igračke s namjerom da daju Burger Kingu privlačan, kulturno osvješten i moderan imidž. Kroz povijest Burger Kinga potpisani su mnogi ugovori s Disneyjem kako bi promovirali animirane filmove kao što su Ljepotica i zvijer, Aladin i Kralj lavova. Često su mijenjali slogane od kojih je prvi bio „Have it your way“, a danas je „Be Your Way“. U ponudi jela, osim raznih hamburgera i cheeseburgera, postoje i King deserti poput sladoleda s preljevom, vrućih brownieja s dodatkom sladoleda ili smoothieja.

Povijest McDonald'sa u Hrvatskoj

Kao vodeći lanac brze prehrane u svijetu i u Hrvatskoj, McDonald's je jedan od najvećih svjetskih brendova. Poznat je po izrazito visokim standardima i sinonim za brzu i ljubaznu uslugu, najkvalitetnije proizvode, čiste i ugodne lokacije te vrijednost koju gost dobije za svoj novac - to je zapravo i formula uspjeha na koju su ponosni. Od **veljače 1996. godine**, kada je u samom centru Zagreba, u Jurišićevoj ulici, otvoren prvi McDonald's u Hrvatskoj, kontinuirano ulaže u razvoj poslovanja. Iz godine u godinu otvaraju nova radna mjesta i unaprjeđuju ponudu te nastoje gostima uvijek pružiti samo najbolje.

Društveno odgovorno poslovanje: McDonald's je jedan od najvećih svjetskih brendova, ali je istovremeno svaki McDonald's dio lokalne zajednice u kojoj se nalazi. U Hrvatskoj, McDonald's posluje od 1996. godine te je postao dio svakodnevne stotina tisuća gostiju, poslodavac velikom broju djelatnika te ujedno vrijedan poslovni partner brojnih vrhunskih dobavljača. McDonald's u Hrvatskoj posluje u skladu s principima društveno odgovornog poslovanja koje je u temeljnim okvirima odredio sam osnivač korporacije McDonald's, vizionar **Ray Kroc**. Jedno od temeljnih načela je odgovornost prema zajednici u kojoj McDonald's posluje, što uključuje i vraćanje dijela dobiti kroz društvene vrijedne projekte te sudjelovanje u humanitarnim aktivnostima, po kojima je McDonald's poznat širom svijeta.

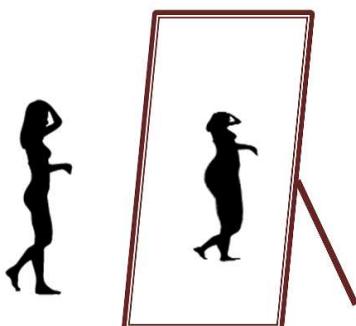
Gradovi u kojima posluje McDonald's: Trenutno u Hrvatskoj posluje 29 McDonald'sa od kojih se njih 13 nalazi u Zagrebu, 2 u Osijeku, 2 u Rijeci, 4 u Splitu te po jedan u Velikoj Gorici, Varaždinu, Karlovcu, Sisku, Šibeniku, Puli, Zadru i Slavonskom Brodu.

Zanimljivosti: McDonald's je jedini koji nudi potpune informacije o nutricionističkoj vrijednosti svakoga svojeg proizvoda, uključujući i podatke o alergenima. McDonald's je prvi u Hrvatskoj podržao projekt prerade iskorištenog ulja u biodizel. Zahvaljujući tome, danas se svoj biljno ulje iz McDonald'sa prikuplja i predaje na preradu u biodizel gorivo. Više od 72% papirnate ambalaže u McDonald'su napravljeno je od recikliranog papira, dok se sav otpad iz McDonald'sa klasificira, odvaja i reciklira sukladno materijalu od kojeg je izrađen: papir, karton, pet ambalaža.

Suzana Oreščanin, 2.a

Poremećaji hranjenja

Poremećaji hranjenja su među najčešćim psihičkim poremećajima, a zabrinjavajuća je činjenica da su poremećaji hranjenja uznapredovali i u suvremenom svijetu pogađaju sve veći broj mlađih ljudi. Dok neke ljude pomisao na ukusnu hranu smiruje i često u njoj pronalaze utjehu, mnoge upravo ta ugodnost hrane plasi i boje se da se neće moći kontrolirati u njezinukonzumiranju.

Anoreksija i **bulimija** neke su od rijetkih bolesti, odnosno poremećaja u hranjenju, koje privlače pažnju zbog svojih specifičnosti poput činjenice da se smatraju „nepotrebnim bolestima“ jer, za razliku od većine bolesti od kojih ljudi obolijevaju, ovdje se čini da bolesnik sam odabire razviti bolest.

Anoreksija (nervoza) je poremećaj hranjenja karakteriziran namjerno izazvanim gubitkom tjelesne mase. To je poremećaj jedenja koji obilježava pretjerani strah od debljanja. Riječ **anoreksija** grčkog je podrijetla, a odnosi se na nedostatak apetita, izbjegavanje hrane i osjećaj gađenja prema hrani. Najčešće se događa u dobi od 14-25 godina, kratko nakon puberteta ili u kasnoj adolescenciji.

Osobe koje pate od anoreksije pretvaraju se da su jele više nego što zapravo jesu, često proučavaju prehrambene navike drugih ljudi, pretjerano vježbaju, uzimaju laksative te su sklone čestom mjerenu svoje težine. Najčešće zabrinutost dolazi nakon znatnog gubitka težine, kada najbliže primijete tjelesne promjene kod oboljelih od anoreksije. S vremenom, snažna opsesija fizičkim izgledom svakim kilogramom i unesenom kalorijom postaje sve jača. Psihički problemi se javljaju nedugo nakon prvih skinutih kilograma koji osobi pružaju veliki užitak i oduševljenje; teško im je sudjelovati u dotadašnjoj svakodnevici, najčešće popuštaju u školi, higijeni, počinju se izolirati jer se boje da bi društvo moglo primijetiti nešto neobično, raspitivati se i brinuti za

njih. Poremećaj se rijetko primijeti rano jer započne s dijetama koje ne izazivaju pretjeranu brigu u obitelji i među prijateljima jer je normalno da ljudi brinu o sebi i svome tijelu.

Riječ **bulimija** je grčkog podrijetla i označava proždrljivost. Medicina je opisuje kao varijantu anoreksije i od tada ne prestaje izazivati veliko zanimanje liječnika i oboljelih. Bulimija se najčešće opisuje kao sindrom prežderavanja i pražnjenja. Sastoji se od epizoda velikog prežderavanja nakon čega slijedi povraćanje s ciljem izbacivanja goleme količine hrane iz tijela. Bolesnici hranu brzo gutaju, bez mnogo žvakanja, da bi u kratkom vremenskom razdoblju mogli u svoj organizam unijeti što više hrane. Ova bolest najčešće pogađa adolescentice i mlađe žene koje teže savršenom izgledu.

Bulimičar, kao osoba koja teži savršenstvu i želi postići previše, u prvom redu osjeća nemoć da zadovolji očekivanja svojih roditelja i okoline. Što se tiče samopoštovanja bulimičara, ono je na vrlo niskoj razini i takva osoba često pati od depresije. Smatra se da otprilike polovina oboljelih bulimičara ima iskustvo nekog oblika zlostavljanja (najčešće fizičkoga ili spolnog) u svojoj prošlosti. Osobe koje pate od bulimije često jedu i u tome pretjeruju, često se pridržavaju strogih dijeta, slično kao i kod anoreksije imaju potrebu često mjeriti svoju težinu.

Svim žrtvama poremećaja hranjenja nešto je zajedničko, a to su iskrivljena osnovna životna uvjerenja i to ona gdje sumnjaju u osobnu vrijednost i sposobnosti te imaju strah od budućnosti. Upravo svi poremećaji prehrane imaju zajedničke karakteristike – negativne emocije, depresiju i ovisnost.

Ljudi koji boluju od poremećaja u prehrani teško mogu shvatiti da im je potrebna pomoć, no, kad to shvate i obrate se stručnjaku, osjećat će olakšanje. I običan razgovor će uvelike pomoći u ovakvoj situaciji. Prvi korak u potrazi za pomoći je svjesno stanje uma i priznanje da bolujemo od ovih poremećaja. Postoje mnogi oblici terapija koji u ovakvim slučajevima mogu pomoći. Svi vrlo dobro znamo poslovnicu koja kaže da je *bolje sprječiti nego liječiti* pa se savjetuje da dobri pripazimo što i koliko jedemo, kako se i sami ne bismo jednog dana pronašli u situaciji da nam je nužno potrebna stručna pomoć.

Karla Kurkutović, 2. c

Gaming – just meaningless fun?!

In the past few years gaming has become one of the most popular entertainment industries. It's been taken a lot more seriously and some people even have competitive gaming as their jobs. For most people it's still just a fun way to spend their spare time. However, it has its positive and negative sides.

Although it seems simple, many people have issues with balancing out the time they spend playing games with other things such as studying, working, going out

etc. Some people even sacrifice sleep for gaming. It can definitely become an addiction and there have even been death cases related to gaming addiction. Another issue with gaming are toxic communities. Many online games require speaking to other players and it can get out of hand.

On the other side, gaming has a lot of benefits. Many games have storylines from which we can learn about things such as history. It has also been proven that gaming helps in improving reflexes, English skills, logical thinking and quick decision making. There's no doubt that gaming is entertaining and its main quality is that it's interactive and spreads across many platforms, which means we have a wide range of choices.

From my point of view, there's nothing wrong with gaming as long as we don't overdo it and let it take over our lives. I think the positive sides of gaming outweigh the negative ones by a large margin. Even though there are a lot of stereotypes about gamers, I think they shouldn't stop us from doing what we love to do.

Monika Šarac, 2.b

Ovisnost o internetu

Školski esej nastao u Mjesecu borbe protiv ovisnosti.

Želim se *dotaknuti* problema ovisnosti o internetu koristeći se ulomkom iz eseja u kojem je svoj stav argumentirala profesorica psihologije Renata Đonđ Perković. Ulomak razlaže problem jako čest, gotovo sveprisutan u današnjem digitalno razvijenom društvu.

Internet, kao što i sama autorica potvrđuje, „ima mnogobrojne dobre i korisne strane i primjene“. Neke od njih su olakšana komunikacija, dostupnost informacija i mogućnost zabave kroz razne multimedejske sadržaje. No, internet ima i svoju „mračnu“ stranu i, kako autorica kaže, „potencijalne opasnosti“. One se većinom očituju u zanemarivanju pravih socijalnih interakcija i obveza, poremećajima u spavanju i prehrani, pa čak i u tjelesnim poteškoćama kao što su pretjerano naprezanje očiju, oštećenje kralježnice i zglobo šake. Ovisnost o internetu autorica definira kao „korištenje interneta u obliku koji može uzrokovati teškoće u svakodnevnom životu“ te kao neke od znakova ovisnosti navodi „okretanje sadržajima na internetu kako bi se postiglo zadovoljstvo ili smanjio nemir i napetost“. Autorica eseja navodi adolescente kao najpodložnije osobe za razvoj ovisnosti te ističe različita područja interneta koja iznimno privlače dječake i djevojčice. Dječaci su

podložniji ovisnosti o virtualnim igrama i simulacijama dok su djevojčice većinom usmjerene na društvene mreže i virtualne interakcije. Kao vodeći uzrok ovisnosti autorica navodi osobnost pojedinca, te osobito ranjivima smatra sramežljive i povučene tipove. Kao posljedica pretjeranog korištenja interneta iskazuje se gubitak dodira sa stvarnošću, društvena izolacija, poremećaji prehrane i rasporeda sna te već spomenute ozbiljne tjelesne poteškoće.

Smatram da društvo kao cjelina iz dana u dan postaje sve ovisnije o internetu, ali ne nužno na loš način uzmu li se u obzir virtualno neograničene i *konstantno šireće* prednosti koje nam nudi. Također mislim da smatratи pretjerano korištenje interneta „bolešcu“ ne čini ništa osim što pogoršava situaciju za „bolesne“ pojedince koji samo sve više bježe u virtualni svijet jer ih onaj pravi smatra „bolesnima“. Mladima bih poručio da shvaćam koliko koristan i zabavan internet jest, ali da, kao i u svemu drugome u životu, postoje granice čijim prelaženjem žrtvujemo ono što je zaista bitno – kontakt s ljudima koji naše živote mogu učiniti ljepšima.

Marko Janković, 2.b

(iz Prve školske zadaće tijekom Mjeseca borbe protiv ovisnosti)

Zagađenje zraka u Slavonskom Brodu

U mjesecu travnju 2017. godine u našoj školi je obilježen mjesec prirodnih znanosti. Danom planeta Zemlje (22. travnja), prigodnim plakatima i međupredmetnim predavanjima, zaokružili smo ovaj mjesec. Kako prirodne znanosti zadiru u sferu zraka i u sferu očuvanja okoliša i ekologije, odlučili smo proučiti, naučiti i shvatiti što se to oko nas, građana Slavonskog Broda, događa dok spavamo, jedemo, idemo u školu, na utakmice, u crkvu, izlazimo u grad... Zadržali smo naše istraživanje na zraku Slavonskog Broda, ponukani velikim prosvjedima i građanskim akcijama oko iste teme u vremenu u kojem živimo.

Započeli smo s projektom „Zagađenost zraka u Slavonskom Brodu – rafinerija nafte Brod“. Učenici koji su se priključili ovom projektu su i sami prisustvovali najvećem, medijski popraćenom prosvjedu u Slavonskom Brodu.

Poziv na prosvjed

I poznati su dali podršku građanima Slavonskog Broda
(Mario Mandukić i Ivica Olić)

Kad kažemo medijski popraćen, onda mislimo i na sve poznate osobe koje su se uključile i svojim #NEMAPREDAJE, dok su medijske kuće prenosile apel gradonačelnika te građanskih udruga i inicijative „Brođani za Brod“. Prosvjednici su poručili kako nema predaje. Žele da oni i njihova djeca mogu zdravo i dostojanstveno živjeti bez onečišćenja iz rafinerije iz susjednog Bosanskog Broda. Poruke su ozbiljne. Okupile su se civilne i građanske udruge, HIDR-a, školska djeca i svi poručuju isto - traže aktivno sudjelovanje Vlade u rješavanju ovog problema i u suradnji s Bosanskim Brodom, rafinerijom i njеним vlasnicima, ali ne na način da se to razvodi na pola puta kao svakog puta do sad.

Jedna od budućih akcija, na kojoj se trenutno radi, je pokušati zvučnim signalima, sirenama, upozoravati građane Slavonskog Broda na opasno zračenje kad bude u tijeku, tako da se znamo prikladno skloniti i pričekati dok veliki nalet

zagađenja ne prođe. Postoji nada da će proći i bez tih drastičnih mjera, ali svakim danom sve je manje imo.

Naši učenici na prosvjedu i njihovi transparenti

Ponukani razmišljanjem udruga Slavonskog Broda, i mi ćemo u svojoj školi od drugog polugodišta 2017./2018. školske godine, pokušati semaforima probuditi svijest učenika i nastavnika o štetnosti zagađenog zraka. Na vidljivo mjesto u školi bit će postavljeni semafori koji bi nam trebali signalizirati trenutno stanje zagađenja zraka. Geografija našeg mjesta je takva da smo u hladnjem dijelu godine, pojmom temperaturne inverzije, veći dio dana zahvaćeni maglom i hladnoćom. U takvoj smjesi zraka zagađenje ostaje dulje i jače se osjeti (smrad kuhanih jaja, nafte).

Ukoliko vidite semafor na izlazu škole, nemojte samo proći kraj njega, sjetite se zašto tu stoji i pokušajte već danas smanjiti izlaganje štetnom zraku u Slavonskom Brodu.

Za stanje na semaforu će nam pomoći aplikacija Air Visual, koju besplatno možete skinuti na svoje mobilne uređaje i koristiti se njome svaki dan, na svakome mjestu. Aplikacija svaki sat objavljuje nove podatke o kvaliteti zraka za mjeru postaju Slavonski Brod-1 (Jelas) i Slavonski Brod-2 (dvorana Vijuš).

Ukoliko vidite na semaforu bilo koji od ovih znakova, pokušajte se ponašati u skladu s njim.

Indeks kvaliteta zraka

VRIJEDNOST INDEKSA U RASPORU ...	KVALITET ZRAKA JE ...
300+	Opasan
201-300	Vrlo nezdrav
151-200	Nezdrav
101-150	Nezdrav za osjetljive grupe
51-100	Umjereno zagađen
0-50	Dobar

Ono što vam predlažemo je da razmislite i odlučite što je dobro za vas, ostati u školi za vrijeme odmora ili izaći zbog pola cigarete i time si malo, ali trajno nauditi.

Anamarija Sverić, prof.

„Brod šalje poziv u pomoć“

Nažalost, nemamo povratne informacije iz Moskve o tome je li predsjednik Putin pogledao poklon: film dvojice učenika naše škole (Hrvoje Birtić, 1.c, i Leon Ferić, 1.b). Otkud Putin i o kakvom je filmu riječ informirali su nas režiseri i autori:

Ideja o snimanju filma rodila se u listopadu 2016. godine kada nam je na satu engleskoga jezika nastavnica Karmen Dizdar-Grgurević predložila da snimimo kratki video uradak o zagađenom zraku u našem gradu.

U početku nismo znali od kuda početi, što prvo snimiti, naslov uratka... Odlučili smo pričekati veliki prosvjed na Trgu Ivane Brlić-Mažuranić 24. studenog 2016. godine. Upravo na tom prosvjedu nastale su prve snimke i kadrovi za naš kratki projekt. Nastavili smo snimati 18. prosinca kada smo s nekoliko tisuća Brođana blokirali granicu s BiH. Kada smo nastavnici prikazali naš kratki filmić bila je oduševljena i predložila nam nastavak snimanja.

Uskoro smo saznali da predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar-Kitarović dolazi u Slavonski Brod. Mjesec dana smo pripremali pitanja koja ćemo joj postaviti. 24. veljače 2017. pripremili smo našu opremu (mobitel Samsung Galaxy S6 i plastični stativ) te se nas trojica (Leon Ferić, Luka Safundžić i Hrvoje Birtić) zaputila prema Gradskom poglavarstvu. Nismo imali pojma što trebamo raditi i što nas čeka.

Uputili su nas da pratimo ostale medije kojih je bilo mnogo. Uspjeli smo postaviti nekoliko pitanja predsjednici, a i fotografirati se s njom. Još smo nekoliko dana poslije bili pod dojmom. Ubrzo su nas kontaktirali mediji pa smo i nas trojica davali intervjuje jer se nisu mogli načuditi kako su tri dečka od 14 godina uspjela tako lako doći do predsjednice Republike Hrvatske i razgovarati s njom.

Razmišljali smo kako nazvati naš film. Razgovarali smo s Irenom Kladnik, autoricom pjesme „Brod šalje poziv u pomoć“, i pitali ju možemo li film nazvati prema njezinoj pjesmi, što je ona odmah prihvatile.

Malo po malo naš se film proširivao. Zanimalo nas je što građani misle o zagađenju zraka. Proveli smo kratku anketu od 5 jednostavnih pitanja na uzorku od 150 ispitanika koje smo susreli na glavnom gradskom trgu. Na pitanje „Jeste li ikada osjetili neugodan miris koji dolazi iz rafinerije Bosanski Brod?“ odgovor je bio 100% potvrđan, a na pitanje „Jeste li ikada morali ostati kod kuće zbog neugodnog mirisa?“ 87% ispitanih odgovorilo je potvrđno. Podatke nismo uvrstili u film, ali smo ih kasnije predstavili predsjednici.

Film je premijerno prikazan 16. lipnja 2017. u Domu HVIDR-e pred 50-ak građana. Samo nekoliko dana nakon što smo završili film, obavijestila nas je naša mentorica Karmen Dizdar-Grgurević da je stigao službeni dopis iz Ureda predsjednice. Predsjednica je zatražila da se pri njezinom sljedećem posjetu Slavonskom Brodu sastane s nama. Susret je zakazan za 14. kolovoza 2017.

U zgradi Županije dočekani smo veličanstveno. Čim je predsjednica ušla u veliku dvoranu, gomila medija fotografirala je i snimala njezino pozdravljanje s nama. Naš sastanak bio je zatvoren za javnost. Razgovarali smo o našem filmu, rafineriji i mnogim drugim temama, a tom prilikom smo joj predali primjerak našeg filma. Predsjednica je izjavila kako će u naš film dodati ruski prijevod te film poslati ruskom predsjedniku Vladimiru Putinu. Odlično je kada čujete da će jedan od najmoćnijih predsjednika u svijetu pogledati film koji ste napravili s 14 godina.

24. listopada ponovno smo se sastali s predsjednicom koja nam je došla reći za nas lijepe vijesti da će plinofikacija prekosavske rafinerije uskoro započeti, što je i bio naš cilj.

Važnost materinskoga jezika

Materinski jezik često ne shvaćamo ozbiljno te zaboravljamo koliko je važan, ne samo u školstvu nego i općenito u životu. Konrad Paul Liessmann, sveučilišni profesor na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Beču, autor je uspješne knjige Teorija neobrazovanosti (prvi put objavljene u Austriji 2006.) čiji je ulomak predmet rasprave ovoga eseja. Temeljna Liessmannova teza, a znao je to već i Nietzsche na kojega se Liessmann uvelike oslanja, jest upravo važnost materinskoga jezika i našega pristupa njegovu učenju.

Škola je, samo *u teoriji*, ustanova u kojoj učenici svojom voljom provode svoje vrijeme. Liessmann, za razliku od Nietzschea, smatra da današnje škole učenicima ne nude vremena za razmišljanje – učenje se svodi na „štrebanje“ bez razmišljanja. Učenici se više fokusiraju na ocjene

nego na važnost stjecanja stvarnoga znanja. Škola BI TREBALA biti ustanova u koju učenici dolaze svojevoljno, a ne izvor stresa i straha od neuspjeha. Učenici školu doživljavaju na takav način te se mnogima više čini da idu u zatvor nego u obrazovnu ustanovu. Liessmann smatra „da je Nietzsche posve moderan u svojim razmišljanjima o središtu kontemplativnog obrazovališta, u kojem se nalaze dvije glavne sposobnosti (kompetencije): govor i mišljenje“. Doista, najvažnije je u školi naučiti misliti i izraziti svoj stav. Nietzsche ističe kako su se već tadašnje gimnazije neozbiljno odnosile prema važnosti materinskoga jezika, onoga koji je podloga za razumijevanje i učenje svih nastavnih predmeta i cjelokupno obrazovanje.

Ni danas nije drugačije. Nastavni sadržaji i nastava materinskoga jezika nisu prilagođeni suvremenom učeniku. Kada bismo se više služili svime što nam današnja tehnologija omogućuje, nastava (ne samo materinskoga jezika) bila bi puno zanimljivija te bi učenici imali više motivacije za učenje. Posljedice našega neozbiljnog pristupa materinskom jeziku možemo vidjeti ne samo *na internetu* nego i u svakodnevnom životu. *Neznam da li je pekarna naj bolja opcija?!* Mislim da jezik previše pojednostavljujemo i ne obaziremo se na gramatička i pravopisna načela iako smo često svjesni svojih pogrešaka. Jezik trebamo i možemo prilagoditi suvremenoj tehnologiji i *sms-komuniciranju*. Svaki jezik koji se aktivno koristi neprestano se mijenja i kroz promjene bogati. Važno je biti svjestan promjena i usmjeriti ih *na dobar put*. Školski sustav bi trebao brinuti o obrazovanju mladih na pravilan način.

Smatram da materinski jezik moramo shvatiti ozbiljno jer on je temelj našega obrazovanja i identiteta. Kad bismo svi poznavali i pravilno koristili svoj jezik, rjeđe bi dolazilo do nesporazuma u komunikaciji. Međutim, kako bi učenici imali motivacije za učenje materinskoga jezika, nastavu bi trebalo prilagoditi vremenu u kojemu živimo.

Monika Šarac, 2.b
raspravljački esej nastao u Mjesecu hrvatske knjige

Jezik nas svagdašnji
Europski dan jezika

Europska godina jezika 2001., koju su zajednički organizirali Vijeće Europe i Europska unija, uspjela je uključiti milijune ljudi diljem 45 zemalja sudionica. Njihove aktivnosti slavile su jezičnu raznolikost Europe i promicale učenje jezika. Nakon uspjeha te godine, Vijeće Europe proglašilo je **Europski dan jezika** koji se slavi **26. rujna** svake godine.

Naša je škola također sudjelovala u obilježavanju Europskog dana jezika. Učenici 2.d, 2.e, 3.b, 3.c i 3.e, uz pomoć nastavnica njemačkog jezika, izradili su rekvizite za fotografiranje (asocijacije na Veliku Britaniju, Njemačku i Italiju). Učenici 2.e i 3.c su s nastavnicom Anitom Maratović Tolić izradili veliki šareni okvir za fotografiranje. Matija Majić, 3.e, i Aneta Grgić, 3.e, u suradnji s nastavnicom Anom Milković, naslikali su par u bavarskoj nošnji prirodne veličine prilagođen za fotografiranje. Učenice Martina Klobučar, 2.d, i Matea Arbanas, 2.d, u suradnji s nastavnicom Anom Radočaj, izradile su pano.

Učenici Ekonomsko-birotehničke škole imali su priliku saznati brojne zanimljivosti o jeziku. Postoji između šest i sedam tisuća jezika u svijetu – koje govori sedam milijardi ljudi, podijeljenih u 189 samostalnih država. Većina svjetskih jezika govori se u Aziji i Africi. Neeuropski jezici koji se najčešće govore na europskom teritoriju su arapski, kineski i hindu, svaki sa svojim sustavom pisanja. Najmanje polovica svjetskog stanovništva je dvojezična ili višejezična, tj. govore dva ili više jezika. Materinski jezik je obično onaj jezik kojega netko najbolje zna i najviše koristi. Ali postoje i "savršeni dvojezični govornici" koji govore dva jezika jednako dobro. Normalno je, međutim, da dvojezični govornici ne pokazuju savršeni balans između svojih dvaju jezika.

Najduža riječ na svijetu je *Rindfleischetikettierungsüberwachungsaufgabenübertragungsgesetz* (Zakon o delegaciji dužnosti nadzora obilježavanja i označavanja goveđeg mesa) i sastoji se od 63 slova. Najduža hrvatska riječ je *prijestolonaslijednikovica* (žena prijestolonaslijednika) i sastoji se od 23 slova. Učenici su se jako zabavili, kako izrađujući rekvizite, tako i fotografirajući se uz njih i svi se raduju budućoj suradnji.

Ana Ereš 3.e

eLektire

lektire.skole.hr

Trebate lektiru, a u školskoj knjižnici je više nema? Potražite eLektiru!

Na eLektiri pronađite cijelovita djela hrvatskih i stranih pisaca s popisa obvezne školske lektire, ali i šire. Besplatna su za učenike i njihove nastavnike.

Projekt eLektire je nastao na inicijativu Ministarstva znanosti i obrazovanja, a realiziraju ga CARNet i Bulaja naklada.

Za pristup sadržaju morate se prijaviti svojim AAI@EduHR elektroničkim identitetom, kojega ste dobili u školi.

Ako ne znate koja je vaša korisnička oznaka ili zaporka, obratite se administratoru elektroničkog (LDAP) imenika vaše škole ili matične ustanove. Administrator naše škole je tajnica Dragica Filajdić.

Novi lektirni naslovi

Dobra vijest za sve učenike koji lektiru smatraju zastarjelom i dosadnom dolazi za 1. razred ekonomista i prodavača od sljedeće školske godine.

Naime, popis školske lektire se konačno mijenja. Uvode se suvremenija djela koja će biti zanimljivija učenicima i prilagođena njihovu uzrastu.

Tako je škola za sljedeću školsku godinu nabavila nove naslove koji se uvode na popis lektire, a to su *Večernji akt Pavla Pavličića, Ljubavi Georgea Washingtona Mire Gavrana i Hotel Zagorje Ivane Bodrožić*.

Vjerujemo kako će učenicima biti puno draže čitati nove lektirne naslove!

Muke po lektiri

Školska lektira je sintagma koja plaši većinu učenika. Mnogima omražena, samo malobrojnima draga, prihvatljiva... Mladi sve rjeđe čitaju. Zašto ne vole (ili vole!) čitati, pokušali su objasniti u svojim raspravljačkim esejima učenici 2.c i 2.d razreda. Neki su, razumljivo, i na ovo pitanje odgovorili uz pomoć svemoćnog interneta...

...Svijet je postao zaokupljen mobitelima, računalima, mnogi čitaju malo ili uopće ne čitaju. Ipak, pojedinci vole čitati, a među njima sam i ja. Čitajući knjigu zamišljam da sam dio nje, upoznajem likove koji postaju dio moje mašte, dio mene... Čitajući stječem nova znanja i spoznajem nove riječi koje se trudim upotrebljavati... Knjige imaju tu moć prenošenja emocija, buđenja savjesti, a moćna pisana riječ uvijek nas potakne na razmišljanje...

M. Mrvelj, 2.c

...Nepotrebno je čitati jako stara književna djela. Kada čitamo stare knjige, prepune nerazumljivih i dosadnih dijelova, čitanje gubi svoj smisao. Mislim da je vrijeme za uvođenje lektira koje bi ispunjavale sljedeće kriterije: zanimljivost, napetost, ponešto humora, ali i tragičnosti; razumljivost i jednostavnost...

J. Liović, 2.c

...Čitajući obidem cijeli svijet. Odem na daleka mjesta koja u stvarnosti vjerojatno neću posjetiti. Ja volim čitati i čitanje bih preporučila svima. Obrazovanje i pismenost otvaraju mnoga vrata i daju ljudima samopouzdanje...

M. Tunjić, 2.c

...Nisam neki čitatelj, rijetko ču u ruke uzeti neko djelo i početi ga čitati, a osobito ako je to zadana lektira. Zadane lektire su uglavnom teško shvatljive i pretežito se dotiču tema koje me ne zanimaju. Umjesto čitanja radije izlazim van s prijateljima, treniram, surfam internetom... Za čitanje je potreban mir i koncentracija koje danas, uz sve medije i obveze, nije lako pronaći...

A. Topić, 2.c

...Ne volim čitati lektire, ali primorana sam na to. Te knjige me ne zanimaju, teško su shvatljive i opširne, bez slika... Ipak, neke od njih mi se čak i svide. Volim kada u knjizi pronađem neki dobar citat, odmah si to zapišem na papir...

E. Jeleč, 2.c

...Knjige bi trebali čitati svi ljudi, no to baš i nije tako. Iskreno, volim čitati neke meni zanimljive knjige, ali školske lektire baš i ne. Ne volim čitati knjige koje imaju puno stranica i one u kojima ne razumijem veliki broj riječi... Ipak, znam da je dobro čitati: knjigama obogaćujemo rječnik, učimo neke nove stvari, one doista pomažu u životu.

J. Jerković, 2.c

...Kada čitam, otvara mi se svijet nepoznatoga koji je spremjan da bude istražen... Čitam jer ne znam gdje bih se drugdje sklonila kada sve krene nizbrdo. Čitam jer tako mogu proživjeti neke druge živote, shvatiti neke stvari o situacijama u kojima sam se već pronašla...

XX, 2. d

...Kada kažem svojim vršnjacima da volim čitati, gledaju me kao da sam poludjela jer čitanje nije „in“.... Najdraži književni žanr mi je ljubavni, ali volim pročitati bilo koju knjigu gdje mi karakterizacija lika predstavlja izazov....Knjige su snažan medij. Uz njih sam naučila mnogo o životu, ljudima, osjećajima, o samoj sebi...

XY, 2.d

...Slažem se s tim da je dobro da učenici shvate kako se i u kakvim uvjetima nekada živjelo i stvaralo, ali zar baš svaka lektira mora biti iz „pradoba“? Ne možemo li nekada pročitati nešto suvremenije? Vjerujem da bi tada više učenika čitalo i pročitalo lektiru, možda bi poželjeli čitati i u slobodno vrijeme. Jer knjige su važne za razvijanje naše mašte, kreativnosti, ali i za shvaćanje života općenito...

V. Bat, 2.d

Priredila Katica Prgomet, prof.

Kroz mjesec studeni u školskoj knjižnici održane su **kreativne radionice** izrade božićnih dekoracija. Izrađeni ukrasi prodavali su se na školskom **Božićnom sajmu** u predvorju škole.

Prikupljeno je **1 020,00 kuna** za koje je kupljeno **14 knjiga**. Nabavljenе knjige učenici su sami tražili putem **Kutije želja** postavljene u školskoj knjižnici. John Green: *Gradovi na papiru*
Lene Kaaberbol i Agneta Friis:

Dječak u koferu

Miro Gavran: *Nekoliko ptica i jedno nebo*

Kamel Daoud: *Meursault, protuistraga*

Nicci French: *Iščezli utorak*

Nicci French: *Sjećanje na petak*
Ingrid Divković: *Knjiga za divlju ženu*

Stephen King: *Tko nađe njegovo*
Stephen King: *Gospodin*

Mercedes

Susan Ee: *Pad anđela*

Elena Favilli i Francesca

Cavallo: *Priče za laku noć za mlade buntovnice*

Hugh Howey: *Silos*

Hugh Howey: *Smjena*

Mikel Santiago: *Posljednja noć u Tremore Beachu*

Ako želite pročitati knjigu koju u školskoj knjižnici nema, možete ubaciti papirić s nazivom knjige i autorom, te će se pri sljedećoj nabavi knjiga traženi naslovi nabaviti.

ČITANJE NE DOLAZI U PITANJE

Propitivali smo temu iz naslova tijekom Međunarodnoga mjeseca školskih knjižnica (listopada) i Mjeseca hrvatske knjige (15. listopada – 15. studenog 2017.). Čini se da je tehnologija *preuzeala svijet u svoje ruke*. Živimo brzo, iza mnogobrojnih ekrana, i važno je u kratkom vremenu biti što učinkovitiji. Sama pomisao na čitanje nas zamara i odmah se sjetimo debelih knjižurina i monotonih lektira, no nisu sve knjige tako loše. Naša razrednica kaže da niti jedna knjiga nije loša, samo nas možda ne privlači ili ne znamo njezinu vrijednost. Svi znamo da za čitanje treba strpljenja, truda i vremena i zato nam se često ne da čitati. No, kako kaže poznata poslovica, tko nešto želi, pronaći će način, a tko ne želi, naći će izliku.

Na satu razrednika promišljali smo o prednostima i nedostatcima čitanja. Složili smo se da su neke od mnogobrojnih prednosti te što čitanjem bogatimo svoje znanje i vokabular te postajemo rječitiji. Učimo mnoštvo novih *stvari* i razvijamo svoje komunikacijske vještine te se možemo lako i vješto izraziti. Dio opće kulture je poznavati djela važnijih svjetskih pisaca, da ne spominjemo značajna djela hrvatske književnosti. Kroz cijelo moje školovanje se *provlačila* „neka Judita“ i uvijek su nam nastavnici govorili kako je ona bitna, ali da ju nećemo u tome razredu čitati. U 2. razredu srednje škole odlučila sam ju pročitati i izraditi prezentaciju. Zapravo je jako zanimljiva knjiga iako je pisana teško razumljivim (hrvatskim) jezikom. Mogu reći da sam ponosna na sebe jer sam pročitala tako važno djelo od kojega mnogi na samom početku odustaju. Ponosna sam i na činjenicu da su mnogi moji prijatelji iz razreda razumjeli sadržaj i važnost ovoga epa nakon moje prezentacije. Svrha čitanja književnoga djela je da iz njega nešto naučimo, a u svakom djelu možemo pronaći poveznice sa stvarnim životom.

Ono što mlade odbija od čitanja jest činjenica da su mnoge knjige koje nam se nude kao izborno ili obvezno štivo zastarjele i ne zanimaju današnju mladež. Teško je čitati stari hrvatski jezik. Ni teme često nisu zanimljivije. Radije bismo čitali nešto modernije, prikladnije za našu dob, interesu. Mnogi učenici čitaju zato što „moraju“, kako bi izbjegli negativnu ocjenu, a pojedinci iz moga razreda smatraju da su lektire „ekstremno dosadne“ i „jedva podnošljive“ te da popis obveznih djela za lektiru hitno treba mijenjati. Istina je da bi lektira, kao i nastava, trebala biti prilagođena današnjem vremenu i suvremenom mladom čitatelju. Bolje bi bilo da radimo u parovima i(lj) grupama, na pripremi prezentacija, plakata, javnih rasprava i slično. Tako bismo više naučili iz pročitanih djela i naše bi znanje bilo trajno, a ne usmjereno samo na ocjenu (nakon koje odmah zaboravimo sadržaj djela). Učenicima bi čitanje knjiga trebalo biti zadovoljstvo, a ne mučenje.

Unatoč brojnim nedostatcima današnje lektire, smatram da ne bi smjelo biti isprike za neodlazak u knjižnicu i nečitanje. Bolje je čitati bilo što nego ne čitati. Uvijek možemo propuštenu lektiru nadoknaditi pročitanim djelom po svom izboru. *Na internetu* možemo pronaći skraćene i detaljno obrađene verzije gotovo svih književnih djela te ih pročitati. Naravno, ne bismo se smjeli osloniti samo na njih, ali nema isprike za nerazumijevanje sadržaja ili jezika djela. Čitanjem rastemo, ulažemo u sebe, pridonosimo svojoj općoj i jezičnoj kulturi.

Maja Poljarević i razrednica 2.b

Dan zahvalnosti u SAD-u

20. studenoga 2017. godine u našoj školi je održano predavanje o Danu zahvalnosti u Americi. Održala ga je gđa Jessica G. Copeland iz američkog Veleposlanstva u Zagrebu. Svi smo bili uzbudeni zbog predavanja, pogotovo zbog teme koja nije bila tako ozbiljna kao inače. Gđa Copeland je govorila o tradiciji i porijeklu Dana zahvalnosti. Objasnila nam je njegovo kulturološko značenje.

Nakon toga se prebacila na još zanimljiviji dio – hranu. Nevjerojatno je kakvi se sve recepti koriste i koliko se jelovnici razlikuju u različitim domovima. Od krumpir pirea, umaka, nadjeva, umaka od brusnice, purice, pa sve do onoga što zovu Turducken. Turducken je riječ (i jelo) koja se sastoji od tri riječi: purica (turkey), duck (patka) i pile (chicken). Dakle, purica se puni patkom i piletom.

Gđa Copeland je pričala i o tome kako se slavi Dan zahvalnosti u njezinoj obitelji. U prošlosti su se ljudi više družili toga dana. To je bilo pravo značenje blagdana – biti zahvalan što imate obitelj, prijatelje i druge drage ljude. Neki ljudi još uvijek tako slave ovaj blagdan, no kod drugih se on drastično promjenio. Sada se mnogi ljudi više vesele popustima Crnog petka nego samom Danu zahvalnosti. Sve se svodi na kupovinu i trošenje novca. U nekim obiteljima se na Dan zahvalnosti obvezno gleda blagdanska povorka ili nogometna utakmica.

Kako smo vidjeli, svatko ima svoj način slavljenja Dana zahvalnosti, a tradicija polako nestaje. Gđa Copeland se nada da će se situacija promijeniti i da će obitelji u budućnosti zajedno slaviti Dan zahvalnosti.

Thanksgiving Day

On November 20, 2017 a lecture was held in our school. We were all very excited about this presentation, mainly because of the topic. It was something different and exciting. I can just say that we were not let down. It was very educational, but also a lot of fun. The lecturer, Ms Jessica G. Copeland, spoke about the beginning of the Thanksgiving tradition and she told us how it all started. She explained the cultural meaning of it.

Then she moved on to more interesting topic, food. It was amazing to see all different recipes and also how different the menus in every household are. From the mashed potatoes, gravy, stuffing, cranberry sauce, turkey and all to TURDUCKEN. Turducken is a turkey stuffed with duck and a baby chicken.

Ms Copeland also spoke about how they celebrate Thanksgiving in her family. Back in the old days families used to spend their time with each other. That was the meaning of this holiday - to give thanks for the family, friends and other people you care about. Some people are still celebrating Thanksgiving like that, but, for others, it has changed radically. Nowadays, people look forward to Black Friday more than to Thanksgiving Day. It's all about shopping and spending money. In some families, they watch the parade or football on TV.

In the end, everyone has their own way of celebrating and the cultural meaning of the event has almost been lost. Ms Copeland hopes that the situation will change with time and the families will be brought back together again.

Iva Virkes and Tomislav Anušić, 4a

Best in English i Best in Deutsch

Krajem siječnja našu školu posjetila je Iva Kušek, prof. engleskoga jezika i predstavnica BHV Educationa (hrvatskoga partnera organizatora natjecanja *Best in English* i *Best in Deutsch*). Sudionicima natjecanja uručila je pisana priznanja te čestitala na postignutom uspjehu. Profesorce Maratović Tolić i Opačak, koordinatorice testiranja u našoj školi, istaknule su kako je škola iznimno ponosna na svoje jezičare koji su postigli sjajne rezultate.

Podsjetimo, na natjecanju iz engleskoga jezika naša škola zauzela je visoko 28. mjesto među 88 hrvatskih škola (sudionica natjecanja), uglavnom gimnazija; najbolja smo škola u županiji i četvrta strukovna škola u Hrvatskoj. Najuspješniji učenik-nglež je Dominik Ivković (mentorica Ivana Opačak). Plasirao se među 5% najboljih učenika-ngleža Europe i svijeta! Na natjecanju iz njemačkoga jezika zauzeli smo 26. mjesto među hrvatskim školama, uglavnom gimnazijama. Najbolji je rezultat u školi postigao Borna Krijan (mentorica Anita Maratović Tolić).

Gošća je zainteresiranim učenicima održala kratku prezentaciju o mogućnostima školovanja u inozemnim obrazovnim institucijama. Predavačica je istaknula kako su međunarodna *online* natjecanja u stranim jezicima korak u pravom smjeru jer povezuju tisuće učenika i profesora diljem Europe i svijeta (ove je godine na natjecanju sudjelovalo 20 612 učenika iz 750 srednjih škola iz 29 zemalja svijeta). Mogućnosti studiranja na inozemnim sveučilištima danas su veće nego ikada. Mobilnost mladih i poznavanje engleskoga i njemačkog jezika pružaju brojne mogućnosti za stjecanje međunarodnoga iskustva u školovanju te predstavljaju „dodanu vrijednost“ kasnije stečenoj diplomi. Vjerujemo kako će naši vrsni jezičari znati prepoznati i iskoristiti prilike koje će im se u budućnosti pružiti.

Ivana Opačak, prof. engleskog jezika

Nagrade za Marka i Leona na festivalu English All Around

Privatna umjetnička gimnazija iz Zagreba (PUG) i ove je godine organizirala festival English All Around – Celebrating Passion for English (24. – 25. ožujka 2018.) s ciljem, kako stoji na mrežnoj stranici PUG-a, osnaživanja iskustva učeničkog sudjelovanja na natjecanju, učenja s užitkom i druženja s vršnjacima iz cijele Hrvatske te promicanja učeničkih talenata, znanja, sposobnosti i vještina na engleskom jeziku. Tema festivala bila je *Identitet*, a učenici su se predstavili i natjecali u sedam ponuđenih kategorija: Filmski izazov, Glazbeni izazov, Izazov priče, Izazov govorenja, Izazov sričanja, Izazov izlaganja i Dramski izazov. Naša škola imala je svoje predstavnike u četiri kategorije.

Učenice **Aneta Grgić, Julija Lubina, Hanna Weber i Nensi Dubac** (3.e, mentorica Mirta Kos Kolobarić) predstavile su film *Thoughts of a Lost* koji su same kreirale. Film je na *online* glasovanju osvojio treće mjesto, no u službenoj kategoriji, nažalost, ostao je bez nagrade. Ipak, to ne umanjuje činjenicu da je filmski uradak učenica izvrstan. Učenice su temi pristupile zrelo i profesionalno, a stručno povjerenstvo o filmu nije imalo negativnih komentara.

Učenice **Nela Radman** (3.b, mentorica Ana Milković) i **Marica Jakljević Dubiel** (4.e, mentorica Ivana Opačak) predstavile su se u Izazovu priče. Nelin strip *Maskman*, koji, nažalost, nije odabran među 15 najboljih uradaka te pozvan na festival, predstavljen je na internetskoj stranici škole. Marica je napisala prekrasnu lirsку pjesmu *Greater than Mistakes You've Made* sa snažnom porukom o važnosti osobnoga identiteta; ista je predstavljena na festivalu i dobila pohvale stručnoga povjerenstva.

Učenik **Leon Kiseljak** (1.b, mentorica Ana Radočaj) sjajno se predstavio u Izazovu izlaganja na zadanu temu (*How does the place where I live shape my identity/ Kako mjesto u kojem živim oblikuje moj identitet*). U konkurenciji od 10 učenika, svojim ležernim i samouvjerjenim nastupom osvojio je 3. mjesto. Suci su ocjenjivali kreativnost prezentacije, uporabu jezičnih struktura i vokabulara, te vještinu vladanja prezentacijskim prostorom i kontakt s publikom; Leon je pohvaljen za tečnost izlaganja i sigurnost u nastupu te vrlo dobro osmišljen plan prezentacije. Posebno je naglašena njegova jednostavnost i prirodnost. Učenik **Marko Janković** (2.b, mentorica Ivana Opačak) briljirao je u Izazovu govorenja i pobijedio (čak i prošlogodišnjega pobjednika) u konkurenciji 22 učenika 1.-4. razreda srednje škole (gimnazijskih i strukovnih programa). U *okršaju jedan-na-jedan* demonstrirao je svoje umijeće debatiranja/ strukturiranoga argumentiranog raspravljanja na zadanu tezu (*Children must change their identity when they reach adulthood/ Djeca moraju promijeniti svoj identitet kada odrastu*) s negacijskim stavom. Iznimnim jezičnim vještinama i uporabom govornih vrjednota (govor tijela, intonacija, boja i jačina glasa, tempo, pauza) Marko je osvojio ne samo stručno povjerenstvo, nego i ostale natjecatelje i njihove mentore.

Ponosni smo na postignuća naših učenika koji su dostojanstveno i s ponosom predstavili sebe, svoju školu, grad i županiju pred domaćom i inozemnom publikom. Treba napomenuti da su pokroviteljstvo ovogodišnjega festivala preuzeli Veleposlanstvo Republike Indije i Veleposlanstvo Australije, a članovi stručnoga povjerenstva, uz brojne hrvatske autoritete, bili su izvorni govornici i uvaženi stručnjaci različitih umjetničkih profila iz Sjedinjenih Američkih Država, Velike Britanije i Australije.

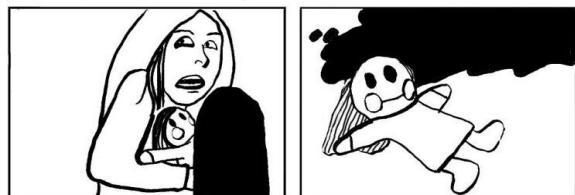
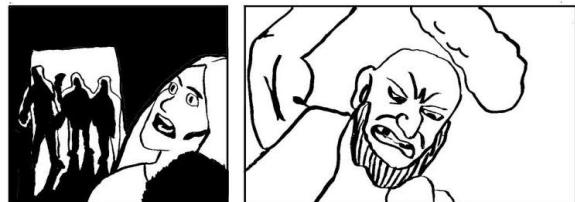
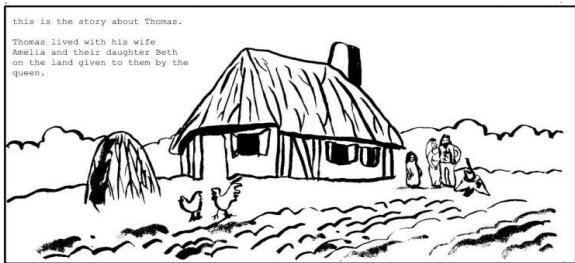
Mirta Kos Kolobarić, prof.
Ivana Opačak, prof.
Ana Radočaj, prof.

Strip Matije Majića, 3.e,

za natjecanje „English all around“

People build their identity throughout their whole lives, yet a certain action can change it all in a blink of an eye. It makes you think how fragile we all are, how easily some experience can create a chaos in a person's mind.

Thomas had once been a caring father and a loving husband, but his experience changed him completely. He is the exact opposite of who he once was. Many people have lived through traumatic experiences and many of them were broken as a result. Some of them started gambling, some drinking, some started taking drugs. They all found a way to cope with their problems. However, many people are selfish and don't even consider helping others with similar experiences. Thomas, though at first blinded by rage and driven by revenge, changed his mind and decided to channel his anger towards good, by enforcing the law on the streets. **Even when life chews us up and spits us out, we can still get back on our old path.**

Likovni radovi Andđele Čosić, 2.g:

Aneta Grgić, 3. E razred

Mentorica: Vesna Bičanić Janje, prof.

Rad upućen na Županijsku smotru LiDraNo

Potraga

Koliko je odraza koje moram pozdraviti?

Koliko demona koje moram prevladati?

Koliko satova koji se ne poklapaju s otkucajima moga srca?

Osjetim svemire kako se dodiruju, ali ne i sebe.

Nije li to ironično?

Kad bi barem drugi vidjeli da sam više od imena.

Više od krvi koja teče venama.

Više od svega nepotrebnog što sam postala.

Ja sam samo bol koju nisam imala vremena razumjeti

jer svi glasovi u glavi govore da nisam svoja.

Zarobljena na polju na kojem želim voditi loptu,
ali svi govore da to nije moja igra, da igram nepošteno
iako znaju kako pokušavam biti bolja.

Očekuju od mene da zabijem gol prije nego što bacim loptu
kad je u stvarnosti veća mogućnost
izgubiti.

Gledam u sebe iako takvo što ne postoji.

Možda samo volim previše razmišljati
(zažimirila sam samo na trenutak).

Možda to nisam ja.

Nisi ti.

Nije on.

Nije ona.

Samo mi.

Samo mi koji zajedno hodajući tražimo smisao.

U tome i jest stvar.

Hodaš, padneš, plaćeš, ustaneš se
i nasmiješ.

Ne možeš se ujutro probuditi i očekivati odraz
svoje duše u ogledalu.

Ne možeš ništa očekivati ako ne nastojiš
rasti

i raditi na sebi.

Ustani iz tmine, odaberi put
i slijedi ga.

Tvoj je.

Nikada nećeš pronaći sebe.

Izgradit ćeš sebe.

To je barem ono što sam ja naučila.

Ti si onaj koji ispravlja svoje pogreške.

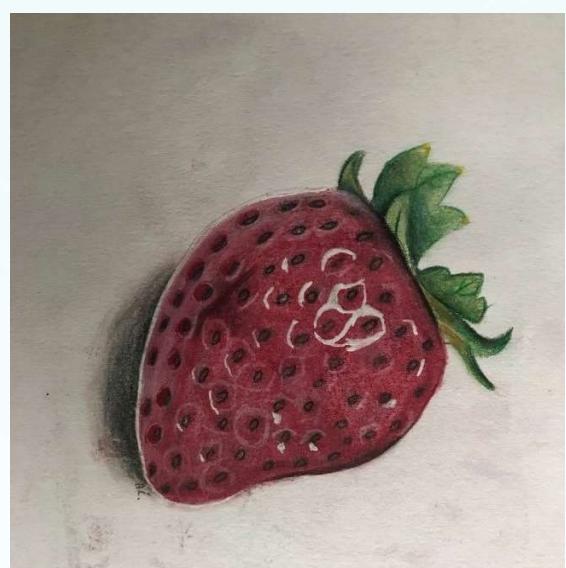
To sam naučila na teži način.

Ali to je ono što me izgradilo.

Mnogo je toga što se može i mora naučiti, mora pronaći.
Uvijek ćeš imati pitanja čije odgovore ne možeš kopirati
ili ukrasti.

Ne misli da sve mora ostati isto (osim tvoga imena).

Cilj je dokučiti vlastitu dušu.

Likovni radovi Antee Zubović, 2.g:

Sandra Elbl, 4. G razred

Mentorica: Ana Rajković, prof.

Rad upućen na Županijsku smotru LiDraNo

Svjetlost vremena - Alena

Danas će biti taj dan, napokon imam razlog za izaći iz ovog sivila sačinjenog od razbacane odjeće, prljavih čaša i prepunih pepeljara, mogu razmagnuti zastore i dozvoliti svjetlu da oboji ovaj drugi početak. Sivilo je preuzeo i moje oči, predugo sam zarobljena u vrtlogu svojih misli, predugo gledam, a ne vidim, danas se mijenja sve, sjaj će se vratiti.

Koliko je vremena prošlo, ne znam, mjesec, godina, ili su dvije, računat ću od danas. Sivilo ostavljam u prošlosti. Od ovog jutra nastavljam računanje, samo da se pokrene taj sat, stoji, ide li to u krivu stranu, jesam li previše popila sinoć, dosta je bilo! Zašto ne ide naprijed? Ubija me čekanje.

Teško koračam, privikavam se na boje. Koliko dugo nisam osjetila beton pod nogama, zar je moguće da se odviknem od hodanja, zvukova ulice, nerazgovijetnih mumljanja nepoznatih ljudi, sve je tako uznemirujuće? Jesam li baš jutro morala izabrati za taj korak, nije li večer bila bolja opcija, lakše bih se prilagodila sumraku, osjećajima, ali hodam dalje, odlučna sam, sada nema odustajanja?

Zašto sam izabrala ovaj put, trebala sam ići dužim, miris cvijeća, borovine i nagorene plastike samo mi unosi nemir, u hrpi tog hladnoga mramora ležiš i ne osjetiš ništa, ne čuješ moje teške korake, ne vidiš moje uzburkane misli, a i zašto bi, nikad i nisi? Kad sam te najviše trebala nestao si. Tražio si više, tražio si život, sebično si tražio svoje svjetlo, a mene ostavio u mraku, kao da ne postojim, s godinama je izblijedjelo sve, ostala su crno-bijela sjećanja, nekoliko njih, ne puno, skoro se ne sjećam kako izgledaš, nisi ni zasluzio. Ležiš sam u toj hladnoći, sam češ i ostati, ne, ti nisi moj tata. On je umro onog dana kada je otišao, oplakala sam te odavno, odlučila da nikad nisi ni postojao, a kroz razigrano djetinjstvo nisam bila svjesna koliko si mi nedostajao, nisam znala što si mi učinio, shvatila sam to tek u sivilu svoje sobe, sa zadahom vina i smradom duhana u svojoj kosi, jednoga mračnog trena kada sam pogledala u ogledalo i vidjela tebe, toga trena sve se pretvorilo u mrak, što sam to učinila?

Napokon je trava pod nogama, osjećaj je sličniji hodanju po razbacanoj odjeći, zvukovi su tiši, prilagođavam se, sve će biti u redu, izbrisat ću onu sliku tebe s ogledala, to nisam ja, ja nisam ti! Ja sam Alena i vratit ću svoj život, znam da me on čeka, znam da me nitko tako neće voljeti, to ne može nestati, to ne može proći. Sjećam se kako je mama tonula, kako je svakim danom postajala tiša, kako je nestajao život iz njenih očiju, koliko je godina čekala i na kraju odustala, pustila je život da prođe pored nje, ja sam tada bila njen svijet, a to si trebao biti ti, odrasla sam, otišla za svojom srećom, ti si trebao ostati, ti si trebao čuvati taj žar u njenim očima, trebao si osjetiti ljubav, trebao si znati da imaš svoje svjetlo. Sebično si otišao, dva puta, prvi put od nas, drugi put od svega, od svoje tame utopljene u alkoholu, nazdravljam ti sada, nisi pobijedio, izgubio si, izgubio si sve!

Gasim cigaretu, vrijeme je, napokon se sat pomaknuo, ide, osjećaj se vratio, ponovno postojim. Osjetim kako se u mene vraća snaga, koraci su lakši, brži, žurim prema svom životu. Uz put trgam stranice izgubljenog vremena, brišem sve i враćam se gdje smo stali, gdje sam otišla. On prilazi, sunce mu je iza leđa, ne vidim osjećaje, ne vidim ništa, samo crnu siluetu koja lagano korača. Zašto ne žuri, zašto ne potrči? Sunce iza njegovih leđa je dobar znak. Idem prema njemu, prema svjetlu, sve će biti u redu.

Stojim pred ogledalom, mrak, vratio si se, oče. Sad si se vratio, sada znam, ja jesam ti, shvatila sam koliko vremena je prošlo, onaj tren kad mi je sunce dozvolilo da pogledam u njegove oči, kada sam vidjela da je žar nestao, nestala sam i ja. Jesi li i ti tata stajao na toj livadi? Jesi li tako gledao u mamine oči i video prazninu? Jesi li zato svoju sebičnost utapao u alkoholu, jesi li zbog toga zauvijek otišao sam u mramornu hladnoću?

Navlačim zastore, točim vino, nazdravljam ogledalu!

Antea Zubović, 2.g: Jednorog

Crtanje joj je samo hobi, a crta kao profesionalka

Monika Šarac učenica je 2.b razreda. Samozatajna, marljiva i skromna, naizgled tipična srednjoškolka, ima odlične ocjene i postiže izvrsne rezultate. Na ovogodišnjem međunarodnom *online* natjecanju *Best in English* plasirala se među 10 najboljih „ngleza“ škole, a potom i među 20% najuspješnijih učenika-ngleza (sudionika natjecanja) svijeta. Na školskom natjecanju u poznavanju hrvatskoga jezika pokazala je veliko znanje, a poznavanje engleskoga plasiralo ju je na županijsku razinu na kojoj je osvojila 4. mjesto.

Osim toga, Monika ruši predrasude – o tome kako je svijet videoigara isključivo „muški“ svijet. Da, ona je (prema jednom istraživanju na www.hcl.hr) jedna od 7.70% *gamerica* mlađih od 18 godina. A čarolija koju stvara na papiru i ekranu ostavlja bez teksta! Nitko u 2.b nije ni pretpostavljao da imamo takvu umjetnicu u razredu. Njezin talent otkrili smo tijekom Mjeseca hrvatske knjige kada je, za potrebe izrade plakata o Šenoinu Zlatarovu zlatu, nacrtala Doru Krupićevu. Oduševljeni crtežom, *zapratili* smo ju na Instagram profilu @akinom_001 i vidjeli sve predivne crteže koje stvara u slobodno vrijeme. U kratkom intervjuu Monika nam je otkrila kako i što voli crtati te zašto se bavi crtanjem.

Kad si počela crtati?

Oduvijek volim crtati, ali sam crtanje počela shvaćati ozbiljnije prije otprilike 5 godina.

Što si prvo nacrtala?

Ne sjećam se svoga prvog crteža ikad, ali prvi „ozbiljniji“ portret još uvijek imam. Radi se o portretu Lady Gage iz 2012. godine.

Što najviše voliš crtati i zašto?

Najviše volim crtati portrete. Najčešće se radi o portretima poznatih osoba, ali trudim se crtati i originalne likove. Crtanje portreta mi je drago jer njima možemo izraziti puno toga na toliko različitim načina.

Tko ti je uzor?

Što se tiče umjetnosti, imam puno uzora koji dosta (možda i previše) utječu na moj stil crtanja. Neki od njih su jennyjundee, mr_gabrielmarques, gerimisores, serafleur.art, rossdraws, omurizer itd. (Instagram). Od klasičnih umjetnika drag mi je Botticelli.

Koliko dugo crtaš jedan crtež?

Ovisi – nekad mi treba 5 sati, nekad više od 10. Često mi treba nekoliko tjedana da završim jedan crtež.

Kako se osjećaš dok crtaš?

Uobičajeno.

Je li crtanje naporno?

Ovisi o mnogo faktora. Nekada crtež jednostavno ne izgleda dobro i to može biti frustrirajuće. Neki dijelovi procesa crtanja su teži od ostalih – pravilne proporcije, kosa, ruke itd. Najgore su mi pozadine.

Doživljavaš li crtanje kao obvezu?

Da mi je crtanje obveza, vjerojatno se ne bih bavila time.

Koja tehnika ti je najdraža?

Iako mi je grafit drag, trenutno se fokusiram na digitalno crtanje. S tehnikama često eksperimentiram. Smatram da nema smisla ograničiti se na jedan određeni način crtanja.

Možeš li usporediti digitalno i tradicionalno crtanje?

Digitalno crtanje razlikuje se od tradicionalnoga po tome što se ne crta na papiru nego u obliku dokumenta. Osim toga, digitalno crtanje je puno versatilnije (na engleskom versatile znači podatan, prilagodljiv) jer postoji bezbroj načina na koje se može crtati. Iako većina ljudi misli da je lakše crtati digitalno, moje iskustvo govori suprotno – puno je teže izabrati dobre boje kada imamo opciju svih postojećih boja, nego kad smo ograničeni na nekoliko desetaka boja.

Što bi poručila nekome tko želi početi crtati... ili naučiti bolje crtati?

Crtanje ne ovisi o talentu nego o vježbi. Smatram da svatko može naučiti crtati, samo je pitanje motivacije.

Koja je tvoja motivacija?

Moja je motivacija – ljubav. Jednostavno, volim crtati. Također me motivira napredak koji sam postigla u posljednjih nekoliko godina.

Podupiru li te roditelji u tome što radiš?

Moji roditelji poštuju to čime se bavim, ali smatraju da se crtanjem ne bih trebala baviti profesionalno. Od ljubavi i umjetnosti se, kažu, ne živi.

Želiš li se poslije srednje škole baviti umjetnošću?

Umjetnost će uvijek biti dio moga života, ali će vjerojatno ostati samo hobi. Teško je živjeti od umjetnosti, pogotovo na ovim prostorima.

Stella Vegeš i razrednica 2.b

Ane Karenjina u vrtlogu unutarnje borbe i društvenoga licemjerstva – dramski prikaz 3.g

Svevremena *femme fatale* autora Lava Nikolajevića Tolstoja, *Ana Karenjina* već desetljećima predstavlja tragičan lik nesretne žene, zapletene u vihoru života. Njezina snaga i odlučnost, ali u isto vrijeme i krhkost, privlači brojne čitatelje koji već pri prvom susretu s ovom junakinjom osjete svu njezinu tugu, bol i rastrganost između normiranih društvenih pravila i onoga čemu teži njezino unutarnje biće. Premda se roman sastoji od nekoliko fabularnih linija, koje prate obiteljske živote i neprilike bračnih parova, zasigurno ljubavna veze između naočitoga Alekseja Kiriloviča Vronskog i Ane Karenjine zauzima primat u gotovo svim interpretacijama.

Upravo se navedeno i nalazi u središtu dramsko-scenske izvedbe 3.g razreda koja je predstavljena na ovogodišnjoj županijskoj smotri LiDraNo. U ulozi Ane Karenjine našla se Ana Kraljev, dok je pripovjedača odigrala Tihana Dimitrijević. S ciljem stvaranja dramaturške napetosti te naglašavanja Anina unutarnjeg rastrojstva, Tomislav Peić bio je zadužen za kreiranje glazbene podloge koja je odigrala iznimno važnu ulogu u stvaranju samoga podteksta drame. Karenjina u interpretaciji dramske družine 3.g prikazana je kao snažna žena koja se odupire društvenim konvencijama, ali koja je istovremeno itekako svjesna posljedica svoga nekonvencionalnog ponašanja. Njezina gotovo prometejska borba dovodi ju do ruba razuma i očaja, ali ona ne odustaje od onoga što smatra ispravnim. Ustraje u svojoj borbi za sreću, premda ju, paradoksalno, upravo ta borba dovodi do smrti.

Osim kompleksnosti same radnje, razlog zašto smo pristupili stvaranju ovoga dramskog prikaza jest svevremenost motiva, ali i pouka koje su podložene aktualizaciji. Tako nam ovaj roman, između ostalog, pokazuje kako ponekad sav sjaj, bogatstvo i blještavilo nisu dovoljni za sretan i ispunjen život. Ana je imala sve to, čak i više, ali, unatoč tomu, bila je nesretna jer je shvatila da materijalno ne može nadoknaditi ljubav, sreću i radost. Na tragu navedenoga, možda je najbolje istaknuti Anin citat koji u sebi sažima veliki dio same fabule romana: „Sve je bolje nego laž i obmana“.

Ana Rajković, prof.

Ana Kraljev u ulozi Ane Karenjine i Tihana Dimitrijević kao pripovjedač

LiDraNo 2018.

I ove godine u prostorijama slavonskobrodske Osnovne škole „Antun Mihanović“ održana je smotra LiDraNo na kojoj su se okupili učenici osnovnih i srednjih škola naše županije. Iz naše škole na županijsku smotru LiDraNa predložena su dva literarna izraza (Sandra Elbl, 4. G, Aneta Grgić, 3. E), dva samostalna novinarska rada (Rok Tonkić, 4. E, Mihael Antolović, 4. C) i jedan skupni scenski nastup (Ana Kraljev, Tihana Dimitrijević i Tomislav Peić, 3. G).

Na županijsku smotru pozvani su Mihael Antolović (4.C) s recenzijom romana Kamela Daouda *Meursault, protuistraga* (mentorica prof. Aleksandra Jurić) i dramski skupni scenski nastup u okviru kojega je izведен dramski prikaz Tolstojevoga romana „*Ana Karenjina*“ (mentorica prof. Ana Rajković).

Na temelju odluke prosudbenog povjerenstva rad, Mihaela Antolovića upućen je povjerenstvu za Državnu smotru, no na Državnu smotru nije pozvan.

Mihail Antolović, 4. c razred

Mentorica: Aleksandra Jurić, prof.

Recenzija romana

KAMEL DAOUD: MEURSAULT, PROTUISTRAGA (Fraktura, 2017.)

Božje dragi, kako netko može ubiti nekoga i potom mu oduzeti čak i smrt?

Ubijeni se zove Musa uld-el-Asas (Musa – kuranski Mojsije) i dobio je ime nakon 70 godina. „Tko zna koja ga je rijeka odnijela prema moru koje je morao prijeći sam, bez svoga naroda, bez čudotvornog štapa?“

Protiv autora izuzetno kvalitetnog romana Kamela Daouda u Alžiru, njegovoj domovini, izdana je fetva. No, ni najpažljivije iščitavanje romana „Meursault, protuistraga“ takvoj pretjeranoj reakciji ni na jednoj stranici ne nalazi razloga. Daoudov roman je roman-odraz, zrcalo lektirnoga najpoznatijeg književnog ubojstva prošlog stoljeća: Camusova „Stranca“.

„Mama je danas živa.“ (Daoud)

„Danas je mama umrla.“ (Camus)

Simbolično je zrcaljenje početne rečenice u Daoudovu romanu, slični su to romani po dužini, a i zadnje rečenice su iste („...želim da bude mnogo gledalaca i da im mržnja bude nesmiljena.“). Meursaulta na kraju romana prije giljotine posjećuje svećenik, a Harun (glavni pripovjedač o ubijenom Musi) za počinjeno ubojstvo nad Francuzom krivično ne odgovara već ga sve opasnije optužuju za bezbožništvo. Šokantno je podosta toga u romanu: lakoća kojom pronalazimo sličnosti i razlike s Camusovim „Strancem“, sličnosti sa suvremenim vjerskim, socijalnim i migrantskim pitanjima cijelog Bliskog Istoka i izbjegličke krize koja je na plažama od Egejskog do Tirenskog mora i Lampeduse ostavila mrtve Arape koje je more pokopalo i koji zasluzuju ime kao i Arapin iz Camusova „Stranca“, stol u mrvtačnici, grob na groblju... pa makar prazan kao Musin, ali s imenom! Kamel Daoud uzeo je ubijenoga Musu o kojemu priča njegov mlađi brat Harun da se površno dodatakne francuskog kolonijalnog života i nasljeđa, alžirske realnosti nakon oslobođenja sve do potonuća Alžiraca zadnjih desetljeća u ekonomsko nazadnjaštvo i islamski ekstremizam.

Harun nezamislivim danas spominje zagrljavaj kojim je u kolonijalno doba pratilo gradom voljenu Merjem odjevenu po europskoj modi do kolodvora.

U današnjem Oranu ostarjeli Harun kaže da su mu Alžir i imam mrski, „kao da je vrhovni vođa kakvog kraljevstva“... Nabraja Harun pojedinosti vlastitog bezbožništva: „vikati na mene da se ne molim, ne perem, ne postim, nikada neću poći na hodočašće i da pijem vino... neženja sam, kukavica koji nije sudjeloval u oslobođilačkom ratu, ne nosim bradu, prepun sam srdžbe na religiju i prezira prema ljubavi.“

Daoud je velemajstor u izmjeni dijaloga koje Harun kroz roman vodi s Camusom, mrtvim bratom Musom (25 puta se u Camusovu „Strancu“ piše samo Arapin), studentom u bijednom baru u Oranu i majkom – sve da olakša ubijenu dušu koju mu je tegobno i mučno tajanstveno desetljećima ubijala majka pogledom ga pitajući zašto nije našao Musino tijelo na plaži, u moru... zašto je on ostao na životu umjesto Muse ili zašto je uopće došao na svijet.

„...ponašala se kao da sam ja mrtav, a moj brat Musa živ.“ „M'ma je na mene prenijela svoje strahove, a Musa truplo.“

Koliko je Meursaultu majka neinteresantna i koliko je ravnodušan prema njoj, toliko je u Daoudovu romanu, kao u iskrivljenom zrcalu, Harun o majci ovisan iako ga ona čudnovato tretira.

„Bio sam njezin predmet, a ne sin.“

Sam uočava kao sedmogodišnji dječak da je majčina briga o njegovu tijelu „gotovo grešna, obojena nečim incestuoznim“, prigovarala mu je zbog svake ogrebotine kao da je Musu ranio osobno.

Zapanjujuće je čitati kako Harun kroz dva puna desetljeća s majkom vodi vlastitu istragu o Musinoj smrti, no, osim što tijelo ubijenoga nikada nije nađeno, nisu nađeni ni likovi iz Camusova „Stranca“ čija je imena, kaurska, majka krivo izgovarala. Nema ni zapisnika sa suđenja ubojici Meursaultu, ni ubožnice u Marengu gdje je umrla gđa. Meursault, na groblju kolonizatora grob gospode ne postoji, nitko se ne sjeća sprovoda po suncu i povorke staraca-kršćana opisanih kod Camusa...

„...nisam naučio čitati...nego da nađem ubojicu...“ Harunu je poznavanje francuskog dobro poslužilo kao brana između majčina ludila i njega.

1963., netom nakon stečene Neovisnosti pojavljuje se u Harunovu domu Merjem, nastavnica, kako bi provela vlastitu istragu o Arapinu iz Camusova „Stranca“. Meursaultu nimalo nije bilo stalo do žene, konkretne Marije, a Harun snažno zavoli Merjem, ali ju ne uspije zadržati zbog dominantne majke. „Merjem je otišla. M'ma je bila vedra, zabavljala ju je pobjeda nad svim ženama svijeta.“

Centralni događaj u oba romana, Camusovu i Daoudovu besmisleno je ubojstvo. Harun postepeno tijekom romana postaje apsolutni simbolični dvojnik Meursaulta.

Harun ubija susjeda Josepha, Francuza „... jer je trebalo naći protutežu apsurdu naše situacije.“ Meursault je ubio njegova brata „zaslijepjen suncem“, a Harun ubija „zaslijepjen mjesecom“. Prema M'minu mišljenju, „toga je kaurina trebalo kazniti zato što je jako volio odlaziti na kupanje u dva popodne.“ A more je bilo Musin grob, mamina glavna frustracija, čineći majci uslugu ubojstvom nedužnog, Harun se živ zakopao. Jedini stih iz Kur'ana koji kod Haruna nalazi odjek je: „Ubiješ li samo jednu dušu, ubio si cijelo čovječanstvo.“

Kao i Meursault, Harun boravak u ćeliji doživljava ravnodušno, oslobodili su ga iako je želio da ga osude, jer oslobađajući ga, obezvređuju njegov čin osvete i svode ga na razinu nevažnog čina: „Arapin ubio Francuza, u malo nezgodno vrijeme, istina... neposredno poslije rata za neovisnost.“

Postkolonijalni Alžir Daoud podvrgava kritici iako to carstvo straha („...bjesnjela je potmula borba za vlast.“) autor kao krivicu prebacuje na Francuze koji su, desetljećima iskoristavajući narod u njemu, posijali klicu zla, razlog bijede, raspada državne infrastrukture...ostavili su kolonizatori u bijegu prema Europi kao danas svi migranti: kosti, utabane kopnene i morske puteve, riječi, mrtve i smeće.

Na zadnje dvije stranice Daoudova romana potresno gorko i pretužno Harun – kopija Meursaulta govori identične riječi o nepostojanju zla, religije, besmislici života, ljubavi... guši nas tragičnost obaju junaka koji nikada nisu pokušali odškrinuti zatvorena vrata svog života. „Znaš li kako se na arapskom izgovara Meursault? El-Mersul. „Poslanik“ ili „glasnik“. To je sve što možemo ponuditi tisućama očajnika koji se utapaju na stjenovitim plažama Lampeduse tražeći novu nadu za život u Europi.

Student: Marica Jakljević Dubiel, 4E

Teacher mentor: Ivana Opačak

The poem was presented at the national English All Around festival

Greater than Mistakes You've Made

Movies we watch and books we read,
Opinions we have, people we need,
Opportunities encountered
In challenges we take,
Adventures to explore,
Experience to carry
Through changes we make.
The things WE choose to be
WE build ourselves,
WE decide what the rest of the world will see!

Never ever try too much
To win over those who dislike you.
Instead, love yourself and let them go.
As they leave,
Notice if the good things you miss
Outnumber the bad you don't
And your heart will know
You have made the right decision.
Our thoughts should be shared,
Our opinions respected, our feelings appreciated!

I d e n t i t y –

The most unique bit everybody has.
Don't ever be afraid
Of the negative looks you might get.
Not all feet take the same steps.
Building yourself to please others
Will often displease you.
Instead,
Make yourself the person
YOU want to be.

Deciding to put yourself in a wonderful place like that
Can be life changing.
Focus on people who want you to be happy!
Surround yourself with those
Who accept your flaws and love them,
People who forgive you when you make mistakes,
The ones who'll stay by your side
Even if you've hurt them or let them down
Just because they know
You are greater than mistakes you've made.

Your Identity grows as YOU grow.
It is colourful, dazzling, frightening.
It's an unsteady, ongoing thing.
It changes, makes mistakes.
Once YOU are satisfied with it, other people must see it.
Some will dislike it, others undermine it,
Make you question it.
Remember: *Hide and Seek* is a kids' game.
Be brave, stand up for yourself,
There will always be the ones who'll love it!

Nikada nije bilo lako maturirati

Žalimo se da su nam ispitni na državnoj maturi preteški, pitaju nas stvari koje nisu bile u nastavnom planu i programu, lektiru koja nije bila obavezna.

Nikada matura nije bila laka, a pogotovo nije bilo lako položiti maturu odmah nakon Drugoga svjetskog rata.

Osnovna škola tada je trajala četiri godine, a gimnazija osam.

Nakon četiri godine gimnazije malu maturu polagali su oni koji nisu namjeravali nastaviti školovanje. Kao strani jezik učio se ruski i polagao na maturi, učila se cirilica, uz nju gotica i glagoljica. Na maturi se polagao hrvatski jezik i na popisu su bila 52 književnika, gramatika, a uz to se polagao ispit iz stranog jezika, matematike, povijesti i geografije.

Iz hrvatskog jezika za zadatok se dobio ulomak iz književnog djela, a moralo se znati sve o autoru i djelu.

KOJA SU ZANIMANJA NAJPOŽELJNIJA MATURANTIMA

Da bi se maturanti mogli upisati na fakultet, moraju uspješno završiti četverogodišnje srednje obrazovanje, položiti završni ispit i državnu maturu. Na nekim se fakultetima traže i položeni prijemni ispitni koji su specifični za pojedina usmjerena. Završni ispit sastoji se od izrade završnog rada iz stručnih predmeta i obrane pred ispitnom komisijom koju čine mentor i dva člana; polažu ga učenici strukovnih škola.

Državna matura polaže se iz obveznih i izbornih predmeta. Obvezni predmeti su hrvatski jezik, matematika, engleski ili njemački jezik. Razinu A upisuju učenici koji dobro poznaju gradivo iz određenog predmeta i ona nosi više bodova prilikom upisa na fakultet, a B razina je lakša i nosi manje bodova.

Pored obveznih predmeta, učenici mogu polagati i izborne predmete. Učenici Ekonomsko-birotehničke škole najčešće polažu izborne predmete iz politike i gospodarstva, informatike, sociologije, geografije itd.

Na državnu maturu prijavljuje se od 94 % do 98 % učenika. U prvom krugu prolaznost je od 80 % do 90 %. Na fakultete i više škole upisuje se oko 65 % do 90 % maturanata. Unazad nekoliko godina uspjeh učenika je sve lošiji, kao i motivacija za rad i učenje. Najpoželjnija zanimanja i fakulteti za učenike naše škole su Ekonomski fakultet u Zagrebu i Osijeku, smjer ekonomist, Pravni fakultet Osijek, Filozofski fakultet Osijek i smjer menadžment na Veleučilištu Slavonski Brod.

Ponekad su želje učenika u raskoraku s potrebama gospodarstva i finansijskim mogućnostima roditelja. Kako je situacija u gospodarstvu teška i neizvjesna, neki se učenici upisuju na policijsku i vojnu akademiju zbog sigurnog posla i plaće. Ono što je najtužnije je veliki manjak učenika u našim školama pa i pomanjkanje motivacije za učenje te velika migracija učenika koji sa svojim obiteljima odlaze prema Europi u potrazi za boljim životom.

Marko Galić, prof.

Učenice 4. c razreda

Rezultati prošlogodišnje mature u našoj školi

Prošle školske godine, na Državnoj maturi 2016./17., od ukupno 133 maturanta četverogodišnjih razreda, na maturu je izašlo 126 učenika. Državnu maturu je položilo 106 učenika.

Što se tiče odabira viših i nižih razina obveznih predmeta na ljetnom roku, sve podatke možete pogledati u tablici:

	Hrvatski jezik		Matematika		Engleski jezik		Njemački jezik	
	A	B	A	B	A	B	A	B
Prijavilo	94	31	3	122	61	61	3	2
Položilo	87	21	2	110	61	53	3	2
Palo	7	10	1	12	1	8	0	0
Prosjek ocjena	2,56	2,38	1,66	2,22	2,73	2,83	3,3	3,3

Izborni predmeti koje su učenici birali prošle godine su politika i gospodarstvo (26), psihologija (8), povijest (5) te geografija, sociologija, likovna umjetnost, biologija, fizika, informatika i kemija.

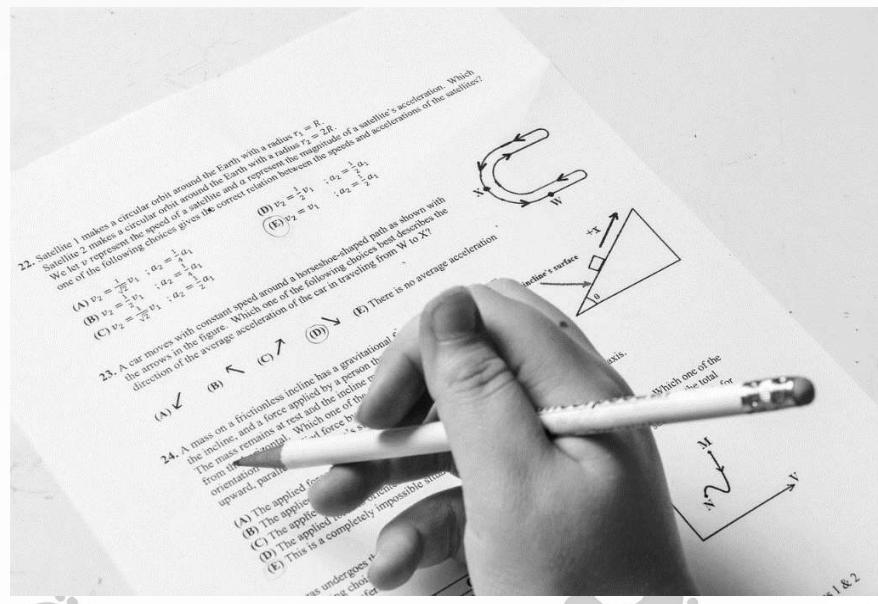
Zanimljiv je i popis fakulteta koje su upisali naši učenici:

1. Veleučilište u Slavonskom Brodu, Menadžment (stručni) - 10 učenika
2. Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, poslovna ekonomija - 8 učenika
3. Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, poslovna ekonomija (izvanredni) - 7 učenika
4. Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Pravni fakultet, upravni studij (stručni) - 5 učenika
5. Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, računovodstvo - 4 učenika
6. Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Fakultet ekonomije i turizma - 4 učenika
7. Veleučilište u Požegi, računovodstvo - 4 učenika
8. Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, rani i predškolski odgoj i obrazovanje - 3 učenika
9. Pravni fakultet, Osijek - 3 učenika
10. Veleučilište u Požegi, upravni studij (stručni) - 2 učenika

Ukupno 45 učenika nije upisalo fakultet (34 %)!

Iako učenici često olako shvaćaju pristupanje ispitima državne mature, pouzdaju se u dodatne pripreme koje traju nekoliko dana ili u učenje noć prije ispita, rezultati pokazuju da maturu nikako ne treba olako shvaćati. Većina učenika ju položi, ali prosjek ocjena, odnosno rezultata, govori da su to uglavnom ocjene dovoljan i dobar. Tako da, uhvatite se odmah učenja, jer matura je nešto o čemu vam ovisi upis na fakultet i vaša budućnost.

Na stranicama Nacionalnog centra za vanjsko vrednovanje (www.ncvvo.hr) unutar kategorije Državna matura, možete pronaći sve dosadašnje ispite s rješenjima, kao i Pravilnik o polaganju državne mature, kalendar polaganja i sve ostale potrebne informacije.

Posjet veleposlanstvu SAD-a

11. listopada 2016. godine posjetili smo veleposlanstvo SAD-a u Zagrebu. Kroz obilazak, razgovore i dijeljenje iskustava, saznali smo mnogo više o načinu života diplomata i o veleposlanstvu.

Nakon što smo sjeli u autobus, krenuli smo putem veleposlanstva. Pri dolasku, autobus je morao biti pregledan zbog potencijalnih opasnosti kao što su eksplozivne naprave i sl. Prije ulaska u samu zgradu bili smo zamoljeni da isključimo mobitele. Nakon pregleda i isključivanja mobitela, izašli smo iz autobra i poslušali par uvodnih riječi jednog od zaposlenika o samom osiguranju zgrade i procesu ulaska u istu. Pri ulasku smo morali isprazniti džepove i sadržaj dati na pregled te priložiti osobne iskaznice kao sredstvo identifikacije. Potom smo usli u glavni dio zgrade gdje

smo se cijelo vrijeme zadržali. Prvo odredište nam je bila manja dvorana za predavanja gdje smo slušali pето izlagača, dvojicu zaposlenih u dijelu za osiguranje, dvoje u administraciji veleposlanstva i, naravno, veleposlanicu SAD-a u RH, Julietu Valls Noyes. Od prvoga do zadnjeg, sva su nam predavanja dala pregršt novih zanimljivosti i informacija o životu diplomata i radu veleposlanstva. Među ostalim, iskrasnula je tema o (tada aktualnim) izborima predsjednika SAD-a, života u RH u usporedbi s drugim državama, školovanju... Tema o kojoj se najviše pričalo bila je utjecaj mijenjanja radnog mjesta diplomata (najčešće svake 4 godine) na školovanje i obitelj. Zaključno, objasnili su nam da nije lako seliti se, pogotovo tako često, ali da selidbe povlače i mnogo prednosti za sobom. Naši su domaćini nas nakon predavanja proveli zgradom veleposlanstva i ukratko nam pokazali sadržaje i funkcije zgrade. Uz razmjenu darova i par završnih riječi, naš posjet veleposlanstvu je priveden kraju.

Posjetiti Veleposlanstvo SAD-a i dobiti uvid u život i rad diplomata je čast i nešto što bi svaka osoba trebala imati mogućnost vidjeti. Posjet veleposlanstvu nam je otvorio oči i pokazao da u nekim slučajevima stvari nisu kakvima se čine, ali da, uz dobre odnose i kolegijalnost, diplomatski život ne mora biti tako težak kakvim se nekad čini, a zgrada veleposlanstva može biti i dom.

Karlo Kezić, 4.b

Pisma prijatelja sa sjevera Europe

učenika koji se žele dopisivati na engleskom jeziku. Učenici 1.c i 2.b s oduševljenjem su prihvatali ideju. A kad su primili pisma – nešto što nije svakodnevica u njihovim *online* životima – oduševljenju nije bilo kraja.

Upoznali smo mlade Švedane, saznali puno o njihovim navikama, hobijima, obiteljskim okolnostima, uvjetima školovanja... Pisali su na ne baš sjajnom engleskom jeziku pa nismo bili obeshrabreni svojim (slabijim) poznavanjem toga jezika. Učenje engleskoga dobilo je novi – stvarni – smisao. I mi smo pisali o sebi, o tome kako volimo školu, ali ne i učenje. Poslali smo im slike i fotografije najznačajnijih znamenitosti našega grada. U Mjesecu borbe protiv ovisnosti proveli smo anketu o kockanju i naši su novi prijatelji rado sudjelovali. Shvatili smo da imamo slične navike... i poroke. Dogovorili smo i susret. U svibnju bi naši prijatelji trebali doći u svoj prvi posjet Hrvatskoj, a sljedeće godine mogli bismo se vidjeti – u Švedskoj!

Naši učenici i njihovi prijatelji iz Švedske

Otvoreno pismo Lorene K. iz 1.c:

Hi Ronja!

My name is Lorena and I'm 15 years old. I live in Slavonski Brod, Croatia. I have long brown hair and green eyes. I like hanging out with my friends a lot. Over the summer my friends and I usually go to clubs, dance and have fun. I don't have a favorite artist or favorite song. I listen to everything – from English to Croatian and sometimes even Spanish songs.

I live with my mom, dad, younger brother and younger sister, which makes me the oldest child in my family. I have two dogs and five cats. My dogs' names are Sky and Kira and they are Staffords. Many people think that Staffords are dangerous but actually they are among the best dogs in the world – at least that's my opinion. I really love animals, especially dogs, so in the future I would really like to open an asylum for dogs. But we will see what the future brings.

I like being at school and hanging out with my friends but I really don't like to study. In Croatia you go to preschool when you are 5-6 years old; then you go to 8-grade elementary school when you are 6-7 up to 14-15; then you choose if you want to go to high school. I chose to go to high school (the Secondary School of Economics) because I want to become an economist and be able to support my family when I grow up.

The climate here changes over the seasons. During the summer it is really hot. Spring is the time when many plants begin to grow. In autumn trees shed their leaves and it often rains. Winter is the coldest season, it snows and everything is white.

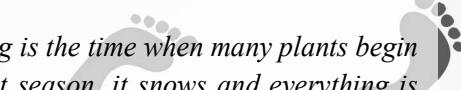
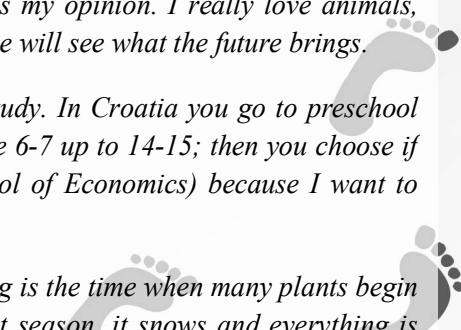
Write back soon!

What's your family like?

Do you have a favorite sport?

My instagram is @lorena_kokosarev01

With kind regards/ S ljubaznim pozdravom - Lorena

Rezultati naših učenika na natjecanjima

OPĆEOBRAZOVNI PREDMETI			
ŽUPANIJSKA NATJECANJA			
Učenik/ca	Razred	Mentor/ica	Rezultat
LiDraNo 2018.			
Ana Kraljev, Tihana Dimitrijev, Tomislav Peić	3.g	Ana Rajković	Dramski scenski nastup Nisu se plasirali na državnu smotru.
Mihael Antolović	4.c	Aleksandra Jurić	Recenzija romana Rad je predložen na državnu smotru. Učenik nije pozvan na državnu smotru.
Engleski jezik			
Marko Janković	2.b	Ivana Opačak	3. mjesto
Monika Šarac	2.b	Ivana Opačak	4. mjesto
Goran Kolesarić	4.b	Mirta Kos Kolobarić	1. mjesto (Učenik nije pozvan na državno natjecanje.)
Rok Tonkić	4.e	Ivana Opačak	4. mjesto
Geografija			
Ena Barbarić	3.a	Nikola Sivrić	1. mjesto (Učenica nije pozvana na državno natjecanje.)
MEDUŽUPANIJSKA NATJECANJA			
Vjerouauk			
Arijana Šuća, Juraj Liović, Petra Špiranović, Terezija Lakušić	4.d 2.c 4.d 4.g	Mihaela Maričević	3. mjesto
DRŽAVNA NATJECANJA			
English all around			
Marko Janković	2.b	Ivana Opačak	1. mjesto - Izazov govorenja
Leon Kisseljak	1.b	Ana Radočaj	3. mjesto - Izazov izlaganja
MEDUNARODNA NATJECANJA			
Best in English			
Dominik Ivković	4.e	Ivana Opačak	Plasirao se među 5% najboljih učenika Europe i svijeta
STRUKOVNO PODRUČJE			
MEDUŽUPANIJSKA NATJECANJA			
GASTRO 2018.			
Rok Tonkić	4.e	Ljiljana Sivrić	2. mjesto
Dominik Ivković	4.e	Ljiljana Sivrić	4. mjesto
Prodavač			
Ana Vitman	3.f	Sanda Kovačić	5. mjesto
Domagoj Andrić	3.f	Sanda Kovačić	6. mjesto
Lora Đurđević	3.f	Sanda Kovačić	7. mjesto
Računovodstvo			
Matea Grgić	4.a	Mirna Vovk	2. mjesto
Danijela Rakitić	4.a	Mirna Vovk	3. mjesto
DRŽAVNA NATJECANJA			
GASTRO 2018.			
Rok Tonkić	4.e	Ljiljana Sivrić	4. mjesto
SPORTSKA NATJECANJA			
Košarka - djevojke	Snježana Cindrić	2. mjesto na županijskom natjecanju	
Futsal - djevojke	Zvonimir Majić	2. mjesto na županijskom natjecanju	
Košarka - mladići	Zvonimir Majić	2. mjesto na županijskom natjecanju	
Rukomet - djevojke	Ivan Bilić	Prvaci županije i 3. mjesto na Poluzavršnom natjecanju, regija Istok	

Zanimljivosti i događanja u školi

3.g razred snimio je kratkometražni film čija se radnja temelji na imaginarnom suđenju Emmi Bovary. S obzirom da je autor Emmu predstavio kao ženu koja se ne miri sa svojom sudbinom i statusom te nametnutim društvenim pravilima, Emma je u filmu optužena za povredu javnoga čudoređa. Stoga niz svjedoka pokušava karakterizirati Emmu na različite načine, od neshvaćene žene do preljubnice i loše majke.

U glavnoj ulozi našla se Ana Katarina Mustupić dok je njezinu braniteljicu odgumila Brigit Jerković, ulogu tužiteljica te čuvarica društvenoga morala odigrale su Magdalena Lovrić i Marija Čosić.

Vijesti o premjeri, kao i o poveznicama na kojima možete pogledati film, potražite na školskoj mrežnoj stranici.

Projekt Šafran irska je inicijativa i predstavlja opipljiv način za upoznavanje mlađih ljudi s temom holokausta i za podizanje svijesti o opasnostima rasizma i netolerantnosti. Mladi uče o važnosti uključenosti i poštovanja prema svim ljudima, bez obzira na njihovu etničku pripadnost, invalidnost, seksualnu orijentaciju ili vjerska uvjerenja.

3. e razred prijavio se u svibnju 2017. godine za sudjelovanje u projektu. Projekt se provodi tijekom cijele godine kroz razne aktivnosti. Jedna od njih je sadnja žutih šafrana. Irska zaklada za edukaciju o Holokaustu (HETI) osigurava lukovice žutog šafrana koje se sade u jesen kako bi niknule oko 27. siječnja (Međunarodni dan sjećanja na žrtve Holokausta). Kad procvjetaju početkom proljeća, prisjećamo se djece koja su umrla. Žute šafrane sadimo u znak sjećanja na milijun i pol židovske djece te više tisuća druge djece koja su umrla tijekom holokausta. Žuta boja podsjeća nas na žutu zvijezdu koju su Židovi morali nositi pod nacističkom vlašću.

„*Navike promijeni - školu opremi*“ je natjecanje u uštedi energije i vode u koje se uključila i Ekonomsko-birotehnička škola. Cilj natjecanja je *pokazati da energiju i vodu u školi možemo uštedjeti bez ikakvih dodatnih investicija te da potrošnju znamo smanjiti samo promjenom svog ponašanja*. Nakon četveromjesečnog natjecanja, bit će proglašene dvije škole pobjednice, jedna u Tuzlanskom kantonu (BiH), a druga u Brodsko-posavskoj županiji (HR).

Škole koje pobijede bit će nagradene:

- fotonaponskim sistemom za proizvodnju električne energije;
- solarnim laboratorijem koji će biti opremljen s mnogo korisnih stvari za školu (npr. solarno drvo, solarna klupa, solarni roštilj ili solarne lampe).

Natjecanje se organizira u okviru projekta **PAMETNE ŠKOLE** u suradnji između Centra za razvoj i podršku (CRP) iz Tuzle, Vlade Tuzlanskog kantona i Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta Tuzlanskog kantona, Brodsko-posavske županije i Upravnog odjela za obrazovanje, sport i kulturu Brodsko-posavske županije, udruge Zelena akcija iz Zagreba i Brodskog ekološkog društva (BED) iz Slavonskog Broda.

Učenici i nastavnici škole **18. listopada 2017.** godine pojavili su se s kravatama oko vrata. Na taj način obilježili su Svjetski dan kravate, no nisu samo učenici i nastavnici taj dan nosili kravatu, nosila ju i sama zgrada škole.

Ideja o obilježavanju **Svjetskog dana kravate** potekla je od ravnatelja škole Mate Čaklovca i nastavnice Ane Mladinović. Po uzoru na Kravatu oko Arene koju je 2003. postavila ustanova Academia Cravatica, zamislili su, naravno, u puno manjem omjeru, veliku kravatu koja je bila istaknuta iznad ulaza u školu.

U suradnji s Obrtničkom školom i voditeljicama stručne prakse za smjer krojača izrađena je kravata od gotovo 8 metara duljine koja je 18. listopada izvješena na pročelje školske zgrade.

Uoči Dana škole i Dana grada, naša škola, u suradnji s Gradskom knjižnicom Slavonski Brod, izdaje knjigu **BRODarije Gradu na dar**. **BRODarije** su nastale u okviru dvojezičnoga višemedijskog projekta *Kud plovi ovaj Brod/So the Vessel Flows* (nositelji: generacije učenika Ekonomsko-birotehničke škole Slavonski Brod 2007./2008. – 2017./2018. i Ivana Opačak, prof. Prvotno su zamišljene i objavljene kao digitalna knjiga povodom Dana Slavonskoga Broda u svibnju 2015. te javno predstavljene u sklopu glazbeno-scenskoga programa i radionice *Razglednica Broda* koje su priredili učenici (s voditeljicama prof. Fišer Jurić i Opačak) povodom Dana škole u istom tjednu.

Izdavanjem ove knjige obilježava se 10. obljetnica rada na projektu i čitavo jedno desetljeće ljubavi prema rodnom gradu.

**BRODarije
Gradu na dar**

ODRŽIVI TURIZAM – INSTRUMENT RAZVOJA

Povodom Svjetskog dana turizma, učenici u zanimanju hotelijersko-turistički tehničar Ekonomsko-birotehničke škole, u pratnji nastavnice Ljiljane Sivrić, posjetili su Novu Gradišku, Cernik i Eko-etno selo Stara Kapela. Put je organizirala Turistička zajednica Brodsko-posavske županije. Učenici su razmatrali mogućnosti naše županije za potencijalni turistički razvoj.

“Matin i Anin stan” u Novoj Gradiški je jedinstveni spoj tradicije i suvremenog gdje možemo vidjeti kako su živjeli naše bake i djedovi. Zatim smo obišli samostan sv. Petra apostola i franjevački samostan u Cerniku gdje smo, uz navedeno, posjetili Biblijsko-arheološki muzej. Crkva je sagradena još u 18. stoljeću pa tako ima dugu povijest koju su nam ljubazni fratri ispričali. U muzeju se mogu vidjeti brojni arheološki ostaci još iz prapovijesti pa do današnjeg doba. Sve je kronološki postavljeno, a fratri su odgovorili na sva naša pitanja. Muzej se sastoji od dviju prostorija; u jednoj se nalaze razne posude, a u drugoj su biblijske knjige, još od najstarijih zapisa. Samostan posjeduje i vrlo vrijednu knjižnicu koja sadrži oko 5 tisuća naslova hrvatskih autora i 2 inkunabule.

Nakon toga smo otišli u Eko-etno selo Stara Kapela, na imanje Antuna Staklarevića “Tunjina kuća”. Selo je puno obnovljenih kuća u autohtonom stilu pa danas nudi nekoliko smještajnih kapaciteta. Nudi mir i odmor od svakodnevice,

vraća nas u prošlost i ostavlja nezaboravna sjećanja za sve one koji ga posjeti. Nakon velikog iseljavanja iz Stare Kapele, s velikom ljubavlju prema zavičaju i mjestu gdje su rođeni njihovi djedovi i pradjedovi, ljudi su odlučili vratiti život Staroj Kapeli i to kroz projekt eko-etno, pretvarajući selo u zanimljivu turističku destinaciju poštujući tradicionalnu slavonsku arhitekturu, kulturne vrijednosti, običaje... Ideju o osnutku Eko-etno sela Stara Kapela osmislio je dr. Antun Tucić, liječnik u Novoj Kapeli, koji je želio od poluzrušenog sela napraviti turističku destinaciju, ali i vratiti se životu naših djedova i baka, bez zvonjave mobitela i drugih čuda elektronike, što mu za sada polazi za rukom. Selo se uređuje, kuće su obojene, a ispred kuće su plugovi, kućice za ptice i ostali neobični predmeti koji nas vraćaju u prošlost. Tu je i 13 km duga pješačko-biciklistička staza po okolnim brežuljcima s čak 6 odmorišta duž staze i preko 6 m visokim čardacicama koji služe kao vidikovci za 30 osoba. Na svakom stupu javne rasvjete nalaze se i košare s cvijećem te nešto od antologijske poezije vezane za selo i Slavoniju (Tadijanović, Cesarić...).

Tu su još mnoge turistički atraktivne radionice koje su u izgradnji, poput krečane koja prikazuje staru tradiciju pečenja kreča, tkalačka radionica, stolarska i kovačka radionica, bačvara te gastro radionica, umjetni ribnjaci...

Osim prirodnih ljepota, na lokalitetu “Tunjina kuća” u ponudi je organiziranje poslovnih domjenaka, proslava, *team buildinga* i raznih drugih sadržaja. U Tunjinoj kući nudi se smještaj u dvokrevetnom ili četverokrevetnom apartmanu, izvorna slavonska kuhinja i tamburaška glazba. Kako bi vam odsjedanje u Staroj Kapeli ostalo dugo u sjećanju, otvorena je mala suvenirница nazvana “Baka Katin dućan” u kojoj će svatko naći zanimljiv suvenir za uspomenu.

Izabela Ivišić, Nino Orešković i Antonio Drmić, 4.e

TERENSKA NASTAVA HOTELIJERSKO-TURISTIČKIH TEHNIČARA

U rujnu 2017. uputili smo se, u pratnji nastavnica Sivrić i Bičanić Janje, na terensku nastavu na Kvarner.

Naše prvo odredište bila je predivna Opatija i luksuzni hotel Admiral. Predavanja u hotelu održao nam je gosp. Boris Šanc, recepcionar. Učenici drugoga razreda upoznati su s poslovanjem odjela hotelskog domaćinstva, a učenici trećih razreda s poslovanjem prijamnog odjela.

Nakon predavanja posjetili smo vilu Angiolinu, prvi hrvatski hotel i Muzej turizma. Uživali smo u šetnji i razgledavanju Opatije.

Smjestili smo se na otoku Krku u malom Omišlju i ostatak dana proveli u kupanju i šetnji. Nakon doručka obišli smo Omišalj i posjetili crkvu Uznesenja B. D. Marije.

Sljedeći na redu bio je obilazak Zračne luke Rijeka na otoku Krku. Ljubazno osoblje pojasnilo nam je kako izgleda prijava putnika. Svi smo prošli kroz detektor i imali priliku vidjeti kako na rendgenu izgleda naša prtljaga.

Pilot helikoptera Boris objasnio nam je kako izgleda jedno polijetanje. Saznali smo da helikopter služi u medicinske svrhe, troši 800 litara kerozina po satu, a može letjeti 3 sata. Svi smo, u grupama, ušli u helikopter i razgledali ga, uključujući i pilotovu kabину.

Razgledanjem Rijeke, riječke Gradine i svetišta Trsat završila je i naša terenska nastava. Veselimo se idućem putovanju.

Marija Marijić, Antonia Šokčević, Iva Šinkarčuk, Ivana Đurić, 2. e

2. i 3. razred hotelijera ispred Ville Angioline - zgrade koja je obilježila početak turizma u Opatiji

Promicanje strukovnog obrazovanja

Od 20. do 24. studenoga 2017. održan je drugi Europski tjedan vještina stečenih u strukovnom obrazovanju i ospozobljavanju s ciljem predstavljanja brojnih mogućnosti koje nudi strukovno obrazovanje i ospozobljavanje mladim ljudima i odraslima kako bi otkrili svoje talente i razvili specifična znanja i vještine za radna mjesta današnjice, ali i sutrašnjice.

Jedna od aktivnosti koje predstavljaju izvrsnost u strukovnom obrazovanju i ospozobljavanju je i #CedefopPhotoAward, međunarodno natjecanje koje provodi agencija Europske unije, Europski centar za razvoj strukovnog obrazovanja i ospozobljavanja (CEDEFOP). Na natječaj je svoje radove poslalo 140 ekipa iz 20 zemalja. Pobjedničke ekipe su iz Litve i Irske.

Naša ekipa iz sadašnjeg 4.a, u sastavu Tomislav Anušić, Luka Blažević i Filip Marinić - izradila je seriju fotografija kojima su predstavili svoje iskustvo u svijetu strukovnog obrazovanja. Ovo je njihova priča:

Tijekom školovanja u EBŠ stekli smo razna znanja i vještine. Dio toga smo primjenili na praksi i u školi na predmetu vježbenička tvrtka. Program vježbeničke tvrtke je zamišljen kao usvajanje i utvrđivanje teorijskoga znanja kroz konkretno obavljanje poslova koji se inače obavljaju u pravoj organizaciji.

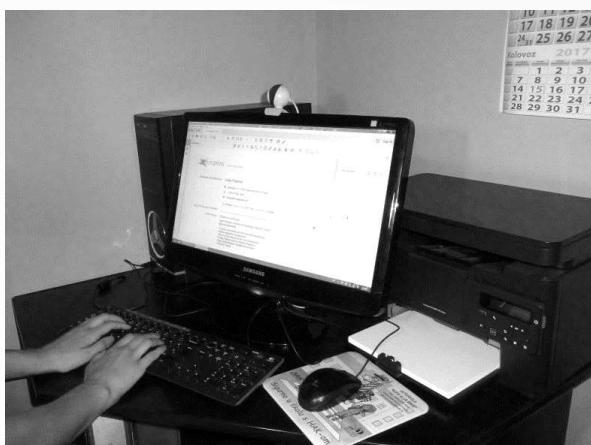
Sve je stvarno osim robe i novca.

Izrada poslovnog plana

Izrada i izvedba prezentacija

Poslovno dopisivanje

Uredno vođenje knjigovodstvene evidencije i izrada izvješća koja su podloga za odlučivanje u menadžmentu

Željka Poleksić, prof.

Vježbenička tvrtka

Vježbenička tvrtka je obvezan predmet u sklopu ekonomске grupe predmeta koji uvodi učenike u svijet poduzetništva. Učenici se stavlju pred izazov u poslovnom svijetu. U tvrtki se uči poslovanju od početka, od osnivanja do zatvaranja tvrtke, zaokružujući tako znanje i vještine potrebne za suvremeno poslovanje.

Posluje se kao u stvarnom poslovnom svijetu, ali s fiktivnom robom i financijama. Vježbenička tvrtka dijeli se u 5 odjela: administracija i tajništvo, financije i računovodstvo, skladište i nabava, marketing i prodaja, na čelu cijele tvrtke, menadžer. Svaki odjel ima svoje zadaće koje nadzire menadžer. On je ujedno glavna osoba u cijelom kolektivu vježbeničke tvrtke.

Zaposlenici su učenici koji, uz obveze u vlastitom odjelu, pomažu i uče od drugih učenika iz drugih odjela. Svake se godine u školi održava Sajam vježbeničkih tvrtki gdje učenici, kroz prezentacije, promidžbene materijale i lijepo uređene standove, predstavljaju svoju tvrtku.

Cilj vježbeničke tvrtke je što bolje pripremiti učenika za budućnost, pomoći mu razviti vještine i talente korisne za poslovanje i snalaženje u svijetu poduzetništva. Kroz vježbeničku tvrtku učenici pokazuju usvojeno znanje iz nižih razreda te sazrijevaju i formiraju se u odraslog čovjeka željna poslovnog obrazovanja. Predmet je sam po sebi zabavan, obrazujemo se, ali i razvijamo društvene odnose. Poboljšavamo svoje umijeće razgovora i izražavanja te smo jedna velika obitelj koja ima volju i želju ostvariti boljšak i poboljšati uvjete za ostanak mladih ljudi u vlastitoj domovini.

Terezija Lakušić, 4.g

Novoopremljena učionica za predmet vježbenička tvrtka:

Poduzetnička priča Mladena Filipovića, vlasnika teretane BBK Marsonia

Danas je dosta popularno vježbati u teretani. U našem 3.a. formirala se dosta velika grupa učenika koja redovito vježba. Neki su tek krenuli ove godine, ali ima i onih kojima je odlazak u teretanu najvažnija stvar već nekoliko godina. Na poticaj nastavnice, odlučili smo saznati iz prve ruke od vlasnika teretane u koju trenutno idemo, kako je odlučio ući u svijet poduzetništva, kako je dobio ideju, koliki je početni kapital potreban, koliko je to bila rizična odluka i tome slično.

Rekao nam je kako je sve započelo kada je krenuo na fitness: „Sinula mi je ideja da napravim nešto sam, da to bude rekreacija, rehabilitacija i natjecanje, odnosno da objedinim sve zajedno. Dogodilo se to prije 8 godina. Ulaganja su bila dosta velika, otprilike 100.000,00 €. Jedan dio uloženog kapitala je bila vlastita uštedeđevina, a za ostatak sam podigao kredit. Bilo je to poprilično rizično jer nisam imao vlastiti prostor. Rizik sam smanjio tako što sam teretanu preselio u svoj vlastiti prostor te samim tim nisam ovisio o drugom, nisam morao plaćati najam“.

Sve što smo saznali odgovara onome što učimo iz poduzetništva. Na pitanje tko su najčešći korisnici odgovorio nam je da su to „osobe svih uzrasta, tinejdžeri, studenti, osobe s raznim tjelesnim bolestima, starije osobe i svi oni koji su željni nekakvog natjecanja i rekreacije“, a u to smo se i sami uvjerili. Gospodin Filipović mišljenja je kako bi „svaki čovjek trebao trenirati barem 2 puta tjedno zbog sebe samog, zbog svoje kralježnice, također zbog toga da se ne bi doveo do viška kilograma koji otvaraju put mnogim bolestima“.

Na pitanje vezano za konkurenčiju, odnosno što on nudi u odnosu na konkurenčiju, odgovorio je kako su to „kvalitetniji treneri, kvaliteta prostora, raznovrsna ponuda, vrhunske sprave za vježbanje i vrhunski pristup korisnicima“. Ohrabreni svime što smo saznali tijekom ugodnog druženja pitali smo ga za savjet poduzetnicima početnicima, jer smatramo kako je idealno profesionalno se baviti nečim što ti je ujedno i velika strast i sreća. Njegov savjet glasi: „Treba biti hrabar i svjestan rizika jer on uvijek postoji, treba imati osmišljen plan, i naravno volju za onim što radiš“.

I, na kraju, želimo nabrojati neke uspjehe članova BBK Marsonia:

Zvonimir Majić:

- 1.mjesto u classic bb niska kategorija 2012.
- 3. mjesto niska kategorija 2014.
- 8. mjesto na europskom atletič fitnessu 2012.
- 1. mjesto u classic bb niska kategorija 2015.

Zrinka Fišer:

- Trostruka svjetska prvakinja u bodyfitnessu
- Dvostruka europska prvakinja u bodyfitnessu

Robert Majić:

- 1. u juniorskoj kategoriji bb
- 2. u kategoriji classic bb niska kategorija 2015.

Intervju napravili: Nikolina Novković i Karlo Martinčević 3.a

Važnost informatike u školi

njemački kibernetičar Karl Steinbuch za automatsku obradu podataka, kombinirajući imenice „informacija“ i „automatika“. Kao „informatique“ prihvatio ju je Philippe Dreyfus 1962. godine Francuska akademija je 1967. objavila definiciju informatike kao „znanosti o prikladnoj obradi podataka, osobito pomoću automatskih strojeva, koja se smatra potporom znanjima u područjima znanosti, ekonomije i društva“.

Informatika je izborni predmet u osnovnim školama. Većina učenika ne želi ići na informatiku jer misle da je to "bezvezan" predmet, ali nisu ni svjesni koliko je informatika važna u nastavku školovanja. Svi znamo upaliti računalo, otici na internet i pronaći ono što nas zanima, ali puno više možemo naučiti ako idemo na informatiku. Na informatici učimo o Wordu, Excelu, PowerPointu i drugim programima. Često dobijemo zadatak uređivanja teksta, a ni sami ne znamo kako ga urediti, ali, ako idemo na informatiku, uređivanje teksta nam neće predstavljati nikakve poteškoće. Informatički cilj je škola za život, a ne škola za ocjenu, rekla je ministrica Blaženka Divjak. Mislim da bismo svi trebali razmisliti o rečenici koju je rekla ministrica.

Je li informatika škola za cijeli život?

Praktikum: Prodavaonica

nastave za učenike u zanimanju prodavač.

Kroz veljaču 2018. nastavnici su u suradnji s nekolicinom tvrtki vrijedno opremali novi praktikum. Stupljeno je u kontakt s nekoliko tvrtki od kojih su se odazvale Kožul d.o.o., Chromos-Svjetlost d.o.o. Lužani, Rekord Tim i Metalka centar te opremile dio praktikuma prodavaonice.

Tvrtka *Kožul d.o.o.* se odazvala našem pozivu te donirala police i napunila ih proizvodima njihova brenda Max alati te akcijskom košarom koja se nalazi u sredini samoga prodajnog prostora koja je također opremljena njihovim proizvodima za čišćenje. Tvrtka *Chromos-Svjetlost* donijela je policu s ambalažom njihovih boja i lakova te fasada. Tvrtka *Rekord Tim* se bavi proizvodnjom pribora za čišćenje; u našem praktikumu su napunili policu različitim proizvodima koje nude u svom assortimanu. Iz *Metalka centra* policu su opremili širokim izborom prekidača i utičnica. Ovim putem zahvaljujemo svim donatorima koji su nam uvelike pomogli opremiti prodajni prostor te su nam omogućili širi assortiman proizvoda pomoću kojeg će nastavnicima struke biti puno lakše prenositi znanje učenicima.

Naravno, ništa ne bi teklo tako glatko bez nastavnika koji su vrijedno danima uređivali i raspoređivali proizvode u prodavaonicu i, uz pomoć učenika skupljali, praznu ambalažu različitih prehrambenih i neprehrambenih proizvoda kako bi prodavaonica bila što kvalitetnije uređena. Osim navedenih proizvoda, u prodavaonici se nalaze i hladnjak te police s ambalažom prehrane, kozmetike ti proizvoda za čišćenje.

S obzirom na šaroliki assortiman proizvoda nastavnicima struke će biti olakšan rad s učenicima, te će, na kvalitetniji način izvoditi nastavne jedinice predmeta struke. Učenici će u praktikumu moći praktično primijeniti dio nastavnih sadržaja, što će im pomoći teoriju prenijeti u praksu te omogućiti da postanu što bolji i kvalitetniji prodavači.

Josipa Krešić, prof.

Moje mišljenje je da je informatika škola za život zato što ćemo i poslije školovanja često raditi sve ono što radimo na informatici. Danas većina poslovodavaca traži znanje informatike.

Slično su rekli učenici trećih razreda .

Lucija Stojanović: „Smatram da je informatika jako bitna u školi. S razvojem nove tehnologije dolazimo do brojnih otkrića za koje je potrebno informatičko znanje. Na satu informatike učimo ono najosnovnije što nam je potrebno u svakodnevnom životu. Smatram da bi trebalo uvesti više sati informatike te više obujmiti teme koje se tiču programiranja.“

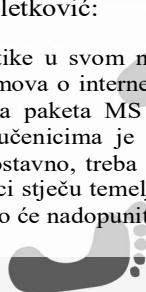

Samanta Prigodić: „Mislim da je informatika bitna zato što nam je svakodnevno potrebno informatičko znanje. Na nastavi informatike učimo o Wordu, Excelu, PowerPointu, ali mislim da bi se naš rad trebao više bazirati na internetskim platformama i programiranju.“

Zanimalo me i mišljenje nastavnice informatike Ane Seletković:

„Učenici naše škole svih smjerova imaju nastavu informatike u svom nastavnom planu. Puno toga učimo: od povijesnog razvoja računala, strojne opreme, programske opreme računala, pojmove o internetu, služenja internetskim uslugama, naglasimo opasnosti na internetu i kako se zaštiti od njih do korištenja programa paketa MS Office. Program je opširan. Važno je da nauče koristiti informatičke termine, što zna biti problem. Dio gradiva učenicima je poznat iz svakodnevnog života jer koriste informacijsko-komunikacijsku tehnologiju. Iako obrada teksta zvuči jednostavno, treba uvježbati sve mogućnosti koje će primijeniti, na primjer, u izradi završnog rada. Na redovnoj nastavi informatike učenici stječu temeljna znanja i vještine rada na računalu koja su im potrebna u dalnjem životu i na budućem radnom mjestu. Po potrebi, lako će nadopuniti svoje znanje jer osnove steknu u srednjoj školi.“

Katarina Tomić, 3.d

Matej Matičević

Od stipendije na VERN-u do zavidne novinarske karijere

pokazati puno boljima nego što sam se nadao, ne dopuštaju mi slobodu biranja između fakulteta. Nakon dugotrajnih razgovora s bližnjima, dobivam potporu za odlazak na prijemni ispit za studij novinarstva Veleučilišta VERN – studij koji je prvo pokrenuo pokojni Ivo Pukanić kako bi unaprijedio stanje hrvatskog novinarstva.

Nakon prijemnoga ispita, prvog kontakta s profesorima, interijerom i pogodnostima fakulteta, ostajem oduševljen i prilično siguran da želim taj studij. Prema rezultatima prijemnoga bio sam među prvih 15 na listi, nakon čega mi brat predlaže natječaj za medijsku stipendiju Jutarnjeg lista koja pokriva sve troškove školovanja na prijediplomskom studiju u trajanju od 3 godine u iznosu od 110 000 kuna. Uz ostvarene rezultate na prijemnom ispitu, uvjet za sudjelovanje u natjecanju za stipendiju bio je položiti kviz znanja koji se temeljio na pet članaka Jutarnjeg lista izdanih u njihovim dnevnim novinama. Na kvizu znanja postigao sam 92% uspješnosti što me plasiralo među tri finalna kandidata za dodjelu stipendije. U finalnom, dvadesetominutnom razgovoru s tročlanom komisijom za dodjelu stipendije našao sam se u konkurenciji s dvoje kandidata za izvanredni studij novinarstva – dvoje zaposlenih ljudi puno starijih od mene koji su diplomirali na fakultetima u Zagrebu i Rijeci; jedan od njih je Nenad Hervatin, kojega ste imali priliku vidjeti u emisiji Red Carpet Nove TV. Nakon sedam dana, pozivom su me obavijestili da sam dobitnik stipendije.

Akademска godina je počela i moje oduševljenje samo raste. Profesori s impresivnim životopisima i iskustvima u struci imaju odlične, katkad i nekonvencionalne, predavačke metode, a fakultet je izvrsno opremljen i suvremen. Stručnoj praksi se posvećuje velika pažnja; VERN je sklopio ugovore s tridesetak medijskih kuća u kojima možemo odraditi praksu, a, na zahtjev, pokušat će nas poslati i u tvrtke po našem izboru. Grupe u kojima radimo su male, uglavnom do 30 studenata, što dopušta koncentraciju profesora na pojedince.

Jedini problem ovoga studija je stajalište šire javnosti prema privatnim fakultetima u Hrvatskoj. Potpuno utemeljeno – činjenica je da su nakon Domovinskoga rata hrvatski privatni fakulteti „prodavali“ ispite, pa i diplome. No, prošlo je vrijeme i tržište se znatno povećalo, što za privatne fakultete znači: ako jedan student odustane, drugi dolazi. Upisne kvote na privatnim fakultetima su uglavnom popunjene. Studij novinarstva je veoma daleko od gore navedenog. Cilj studija je stvoriti generacije novinara koji će biti samostalni lektori, tehnološki osviješteni, ekonomski obrazovani o medijskom tržištu, etični i objektivni koliko to mogu biti, veoma široke opće kulture i, na kraju studija, s iskustvima u praksi. Generacije koje će stečenim vještinama zaista imati priliku mijenjati svijet!

Matej Matičević, 2013.

Mijenjam sebe – to je ionako mjesto od kojega svi moramo početi

Prvo izadeš iz jedne škole, pa iz druge, pa, ako su ti oba starca radila, i treće, kako bi ušao u četvrtu. Taman da izludiš od učenja, tome dođe kraj. Kasnije shvatiš koliko ti je bilo dobro.

U ovoj školi me sigurno ne pamte kao odličnog učenika jer to nisam bio. Ne pamte me ni kao pretjerano ambiciozno dijete jer nisam mario. Ali mijenjaš se. Pa sam i ja. Ponajviše zbog okrutnosti života. Nakon što sam izašao iz srednje, bio sam izgubljen poput ovce, a spomenuti je to iskoristio da me udari po Zubima svakom prilikom. Nakon nekog vremena sam odlučio uzvraćati. Upisao sam novinarstvo. Na vlastitu nevjericu, završio s izvrsnim unatoč nevjerojatnim preprekama.

Gorio sam od želje da promijenim društvo svojim pozivom. Još za studija sam se zaposlio na najgledanijoj *telki* u zemlji, Novoj TV, gdje sam pratio politiku. Ali ta politika je hrvatska politika koja iznimno truje čovjeka. U samo par mjeseci sam se opet izgubio kao ovca. Odjednom sam znao da svijet nije tako lako mijenjati. Srušili su mi se prioriteti koji su me gurali kroz teške trenutke. Osim jednog, vrlo osobnog, ali neka vam taj klišej ostane na maštu.

Usmjerio sam se na neku puno mirniju budućnost. Ne mijenjam svijet. Mijenjam sebe. To je ionako mjesto od kojega svi moramo početi. Zaposlio sam se u 24sata. Na video odjelu gdje sam producent. Taj posao me vodio nadaleko i naširoko. Najviše sam naučio. Imao nevjerojatna iskustva. Trčiš po požarištu, pa izvještavaš o terorističkom napadu, pa si u sredini kolone od 1000 izbjeglica koji hrle prema granici, pa voziš bespilotnu letjelicu, pa si na večeri s *estradijacima*, pa plivaš s morskim psima, pa držiš zmiju od 5 metara... I stekneš 1000 novih poznanstava. I mijenjaš se. I prioriteti će se opet promijeniti. Osim jednog. Ključnog. Taj mi treba, s njim sam sretan.

Matej Matičević, 2018.

13. veljače 2017. našu je školu posjetila bivša učenica škole Marija Opačak. Marija je nama učenicima, budućim ekonomistima, predstavila svoj životni put i održala zanimljivo interaktivno predavanje i živi. Marija je prije samo 11 godina svjetska putnica ističe kako je važno poznavati kulturu zemlje domaćina i uvažavati kulturološke različitosti.

Nakon završene Osnovne škole „Hugo Badalić“ u našem gradu, Marija je upisala Ekonomsko-birotehničku školu. Odlična učenica, u našoj je školi stekla zavidno znanje – naučila je osnove poduzetništva i knjigovodstva, sastaviti poslovni plan, napisati dobar životopis i motivacijsko pismo, spoznala je važnost prezentacijskih vještina... Nije čudno da je Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, na kojem je nakon druge godine počela slušati sva predavanja na engleskom jeziku, s lakoćom završila. Na 5. godini studija, u okviru programa Erasmus, jedan je semestar završila u Poljskoj.

Željna istraživati i učiti nešto novo, odlučila je upisati slobodni trogodišnji studij sinologije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Završivši ga, spoznala je da može još mnogo naučiti, te je upisala (i u međuvremenu završila

fakultetu u Ljubljani. Proučava kineski jezik i književnost, filozofiju, kulturu, povijest i civilizaciju. Naučila je pravilno pisati i tečno govoriti kineski jezik. Paralelno pohađa doktorski studij u Kini. Ondje je. Naviknuta na život u višemilijunskim gradovima, ova zemlje domaćina i uvažavati kulturološke različitosti.

Od Broda do Kine

Prije dvije godine otvorila je vlastitu prevoditeljsku kuću Language House. Kaže kako je početak bio težak, no, uz upornost i prijatelje, uspjela je u svom poduzetničkom

naumu te danas posluje jako dobro. U suradnji s Centrom za politiku malih i srednjih poduzeća i poduzetništva (CEPOR), 2016. je organizirala radionicu na temu “Kako poslovati u Kini”.

Marija nam je ispričala puno zanimljivosti o životu u Kini – o hrani, običajima, užurbanom načinu života, poslovanju i obrazovanju. Kinezi su „jeftina radna snaga“ iako rade mnogo, ali na ljudima se ne primijeti nezadovoljstvo... Svi na ulicama „bulje“ u svoje mobitele... Neki cito radni dan provedu pod zemljom – život u podzemlju odvija se paralelno s onim na površini zemlje. Kinezi cijene priliku za obrazovanje jer nemaju svi tu mogućnost. Poručila nam je da cijenimo što mi u Hrvatskoj imamo takvu priliku. Ova vedra, svestrana i komunikativna mlada žena podsjetila nas je kako je važno voditi zdrav i kvalitetan život, raditi na svojim talentima, imati želje i ne odustati od svojih ciljeva. Koliko nam se god činilo teško, dok je želje, redovni trogodišnji studij sinologije na Filozofskom svoje čemo snove uspjeti ostvariti.

Autorice teksta: Veronika Čalušić i Stella Vegeš (1.b) te razrednica Ivana Opačak

Tena Knežević, bivša učenica naše škole, na drugoj je godini Studija dizajna (smjer Vizualne komunikacije) pri Arhitektonskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Uvijek vedra, kreativna, višestruko nadarena i socijalno angažirana, već u srednjoj školi bila je nositeljica i sudionica brojnih projektnih aktivnosti (povodom Dana ljudskih prava, Dana mlađih, Dana grada, tijekom izrade kalendara u okviru projekta Kud plovi ovaj Brod). I sama priznaje kako su školske projektnе aktivnosti bile dio puta prema ovom fakultetu... i nominaciji za vrijednu nagradu.

Tena Knežević

Od kreativnih projekata u srednjoj školi do nominacije za vrijednu nagradu

U prosincu prošle godine Tena je nominirana za nagradu Studija dizajna za (njezinu prvu) akademsku godinu 2016./17.. Pod vodstvom mentora prof. Nenada Dogana, osmisnila je plakate u okviru kampanje Pametan potez koja se bavi problemom nedovoljnog zapošljavanja osoba s invaliditetom. Vješto osmišljenim verbalnim porukama na plakatima Tena nastoji senzibilizirati poslodavce, ali i širu javnost, za aktualni društveni problem. Briga za ovu osobitu skupinu društva je važna jer govori i o nama samima, govori o civiliziranosti društva. Osobita vrijednost Teninih postera leži u činjenici da je autorica, konceptijski i oblikovno, uspjela spojiti klasični i suvremeni oblik komunikacije, poštujući njihove posebnosti, a istovremeno maksimalno iskoristiti njihov komunikacijski potencijal.

Tekst preuzet s Facebook stranice Studija dizajna

Tihana Blažević

Otplesala u Englesku... pa do Kanara...

Studiram turizam i poslovni menadžment u Birminghamu (UCB), drugom gradu po veličini u Engleskoj. Na drugoj sam akademskoj godini i trenutno se nalazim u Las Palmasu na Kanarskom otočju jer ovaj semestar sudjelujem u međunarodnoj (Erasmus) razmjeni studenata.

Kada sam prvi put čula za mogućnost studiranja u Velikoj Britaniji, sve se činilo predobro da bi bilo stvarno, pa sam u Birmingham otišla s ne baš velikim očekivanjima. Iskreno, bilo je skoro onako kako sam i očekivala. U startu je bilo teško prilagoditi se na život bez mamine kuhinje i puna frižidera. Bilo je teško i naći dobar posao, čak i s potrebnom dokumentacijom, pa smo ih zato moji cimeri i ja promijenili barem deset. Neki hrvatski studenti uspijevaju se financirati samostalno, no većini je teško zbog visoka standarda. Satnice za studente kreću se između 6 i 9 funti, što zvuči puno dok ne shvatiš da se svaki dan trebaš voziti u busu za 25 kuna samo u jednom smjeru. Iskreno, teško je voditi *normalan* studentski život u Engleskoj – a to znači raditi samo jedan posao i povremeno izaći ili posjetiti neki drugi grad – bez barem male pomoći.

Meni jezik nije predstavljao problem, iako nisam bila najbolja učenica sa sjajnim rezultatima iz engleskoga, no na predavanjima sam upoznala i studente koji se u početku nisu znali ni predstaviti, a kasnije su prolazili *assignments* s odličnim rezultatima. Naravno, svima nam se poboljšao engleski, ali pisanjem ovoga shvaćam da življenje u Engleskoj i nije baš pridonijelo mom književnom izražavanju na hrvatskom. Nadam se da neću zaboraviti pričati i vratiti se u Hrvatsku kao Davor Gobac.

Studij zasad napreduje dobro. U početku se sve činilo lakše nego u srednjoj školi. Prva dva mjeseca ništa bitno se nije događalo osim nekih predavanja tu i tamo. Naravno, na teži smo način shvatili da i nije sve tako lako kad su nas pogodili svi testovi i *assignments* za koje smo se mogli pripremati u ta dva mjeseca umjesto što smo samo dubili na glavi. Kada sam se uhodala i malo prilagodila cijelom sustavu, shvatila sam da je sve u potpunosti drugačije nego u Hrvatskoj. Naravno, ja ne mogu usporediti hrvatske i engleske *studije* jer nikad nisam studirala u Hrvatskoj, ali činjenica je da nam u Engleskoj ne nagomilaju hrpu nepotrebnog gradiva koje većinom moramo znati napamet. Prve godine nismo imali velikih ispita jer su htjeli da se uhodamo u ono što studiramo kroz projekte i rad u grupama, što nam je uvelike pomoglo sprijateljiti se s ljudima sa svih strana svijeta. Danas imam prijatelje iz većine europskih zemalja, ali i iz Maroka, Pakistana, Indije, Kine, pa čak i Kanade. Najmanje imam britanskih prijatelja jer, iskreno, ništa ih ne razumijem – pričaju nekim čudnim naglaskom, pa nam se razgovori većinom svedu na tri rečenice. Osim što imam problem s njihovim naglaskom, nisam upoznala puno druželjubivih Britanaca koji vole zasjeti na kavi od 3 sata, no možda je ipak do nas Hrvata i onoga u čemu mi guštamo.

Sve u svemu, zadovoljna sam životom koji sam si stvorila u Engleskoj i ovdje (na Kanarima) jer, bez obzira na sve negativne stvari koje su me do sada pogodile, uvijek sam mogla sjesti na trosatnu kavu sa svojim cimerima i pričati o tome kako nam fale čevapi i burek i o tome kako je, bez obzira na sve, doma uvijek nailienše.

**Treća pjesnička
zbirka Martine
Peunić**

Drago mi je što imam priliku vratiti se u Ekonomsko-birotehničku školu gdje sam provela četiri lijepa godine koje su me pripremile za životne staze. Srednja škola je bila, kako sam to davno zapisala, dvorac mladosti.

Po završetku srednje škole upisala sam filozofsko-teološki smjer na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Đakovu. Sada sam četvrta

godina. Kao što sam u srednjoškolskim danima svoje osjećaje i stihove dijelila u školskom listu *Kap*, tako sam svih ovih godina u uredničkom vijeću našega fakultetskog časopisa *Teofil* u kojem i dalje pišem, pišem bez prestanka. Pri kraju je i rad na trećoj zbirci *Boje tišine* te se pripremam za promociju u Zagrebu (28. prosinca 2017.). Vrijeme je prošlo brzo kao da ga je nosio jesenji vjetar, ali uspomene nisu otpuhane. Često se sjetim profesora i prijatelja iz srednje škole. Od velikog su mi značenja kontakti koje imam s njima. Nije mi lako govoriti o školi: emocije rastu, dosežu vrhunce...

Voljela bih da i drugi učenici imaju lijepе uspomene koje će ponijeti sa sobom u život iz Ekonomsko-birotehničke škole. No, najprije ih treba izgraditi kroz rad, slobodne aktivnosti, druženja.

Martina Peunić

ZA MENE, ZA TEBE...

Tišina...
Ugodna moja tišina.
Ne bih ju mijenjala ni za što.
Tišina dragocjena...
U njoj je mašta Božja.

U zoru, u tišini, kao prorocima,
lahorom puni i naše uske grudi.
Tišina... lijek za boli...
U njoj je pejzaž koji nadahnjuje.

Zora... Ah, ta ljepotica...
Odjenula ju je Ljubav
u zelenu, žutu, ružičastu,
plavu i lila haljinu.

I... govori:
smiješi se,
zahvaljuj,
raduj se!

Sve je ovo samo za tebe!

Treća zbirka poezije *Boje tišine* Martine Peunić, bivše učenice naše škole, predstavljena je 28. prosinca 2017. u prostoriji Tribine grada Zagreba.

Bye, bye, školo!!!

3.F Prodavač

4.A Ekonomist

4.B Ekonomist

4.G Ekonomist

4.C Upravni referent

4.D Poslovni tajnik

4.E Hotelijersko-turistički tehničar